

แนวทางการคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบ ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ : Active Learning

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ.....	(ก)
สารบัญ.....	(ข)
สารบัญแผนภาพ.....	(ค)
ส่วนที่ ๑ ความเป็นมา.....	๑
วัตถุประสงค์.....	๒
นิยามศัพท์.....	๒
ส่วนที่ ๒ แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบ ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ : Active Learning..	๔
การบริหารจัดการโครงการ/กิจกรรม ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้.....	๔
การขับเคลื่อนนโยบาย.....	๕
การส่งเสริมสนับสนุน ให้ครูพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ : Active Learning	๕
การประสาน และแสวงหาแหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษา ภูมิปัญญาต่างๆ และความร่วมมือกับชุมชน.....	๕
การนิเทศ กำกับ ติดตาม การจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้: Active Learning...	๖
การสะท้อนผลการดำเนินโครงการ.....	๖
การนำผลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนา.....	๗
การออกแบบกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้: Active Learning	๗
แนวคิดในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้.....	๗
การจำแนกจุดมุ่งหมายทางการศึกษาตามแนวคิดของ บลูม (Bloom’s Taxonomy).....	๘
สี่เสาหลักทางการศึกษา (Four Pillars of Education).....	๙
หลัก ๔ H (Head, Heart, Hand, Health).....	๑๐
พระบรมราโชบายด้านการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ศรีสรินทรมาหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดงรัก กิตติสิริสมบูรณอดุลยเดช สยามินทรราชธิเบศรราชวโรดม บรมนาถบพิตร พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว.....	๑๐
หลักการสำคัญการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ : Active Learning.....	๑๑
การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning.....	๑๓
การวัดและประเมินผลกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้.....	๑๖
คุณภาพผู้เรียน	๑๘
ส่วนที่ ๓ แนวทางการประเมินและคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ : Active Learning	๒๐
คุณสมบัติของสถานศึกษา.....	๒๐
แนวปฏิบัติในการประเมินและคัดเลือก.....	๒๐
การดำเนินการคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบ.....	๒๑

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
หลักเกณฑ์การประเมินโรงเรียนต้นแบบ.....	๒๑
องค์ประกอบในการประเมิน วิธีการประเมิน และเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน	๒๑
ระดับคุณภาพ คำอธิบายระดับคุณภาพ เพื่อใช้ในการประเมิน.....	๒๓
ด้านที่ ๑ การบริหารจัดการโครงการ.....	๒๓
การขับเคลื่อนนโยบาย.....	๒๓
ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ ลดเวลาเรียน	
เพิ่มเวลารู้ : Active Learning.....	๒๔
ประสานและแสวงหาแหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษา ภูมิปัญญาต่าง ๆ และ	
ความร่วมมือกับชุมชน.....	๒๕
นิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ : Active Learning.....	๒๗
สะท้อนผลการดำเนินโครงการ และนำผลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนา.....	๒๗
ด้านที่ ๒ การออกแบบกิจกรรมการจัดกิจกรรม.....	๒๘
วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล.....	๒๙
วิเคราะห์หลักสูตร.....	๓๐
จัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง (Active Learning	
๗ หลักการสำคัญ).....	๓๑
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning.....	๓๒
แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะท้อนผล ปรับปรุงและพัฒนา.....	๓๒
ด้านที่ ๓ ด้านคุณภาพผู้เรียน.....	๓๓
ผู้เรียนมีความสุข.....	๓๓
มีทักษะการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนด.....	๓๔
มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑.....	๓๔
มีทักษะการคิดขั้นสูง.....	๓๕
มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์.....	๓๖
ทักษะชีวิตและการทำงาน.....	๓๖
มีสุขนิสัยและสุขภาพที่พึงประสงค์.....	๓๗
ความสามารถในการแข่งขันนานาชาติ.....	๓๗
การคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบ.....	๓๙
บรรณานุกรม.....	๔๑
คณะผู้จัดทำ.....	๔๒

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
แผนภาพที่ ๑ การบริหารจัดการโครงการ/กิจกรรม ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ : Active Learning	๔
แผนภาพที่ ๒ แนวคิดในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้	๗
แผนภาพที่ ๓ หลักการสำคัญการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้	๑๑
แผนภาพที่ ๔ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	๑๓
แผนภาพที่ ๕ การวัดและประเมินผลกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้	๑๖
แผนภาพที่ ๖ คุณภาพผู้เรียน	๑๘
แผนภาพที่ ๗ ขั้นตอนการคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	๔๐

คำนำ

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายในการปฏิรูปการศึกษา เพื่อเตรียมผู้เรียนให้พร้อมเข้าสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ จึงได้ดำเนินโครงการ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งในการปฏิรูปการศึกษา อย่างเป็นรูปธรรม โดยมุ่งหวังให้มีการเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอน ลดเวลาให้ผู้เรียนเรียนแบบเป็นผู้รับ การถ่ายทอดความรู้อย่างเดียวยัง เป็นการเพิ่มเวลาที่ผู้เรียนเรียนแบบการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) มากขึ้น คือ ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติจริง มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ สร้างองค์ความรู้และจัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ซึ่งเกิดขึ้นได้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

การดำเนินงานโครงการ เริ่มตั้งแต่ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๕๘ มีผลการดำเนินงานเป็นไปในแนวทางที่ดี ซึ่งปัจจุบันมีการส่งเสริมให้สถานศึกษาพัฒนากิจกรรมเพิ่มเวลารู้ให้เชื่อมโยงกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และเน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับการเรียนการสอน กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดขั้นสูง การดำเนินงานโครงการ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้เป็นไปตามบริบทของสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเห็นความสำคัญในการดำเนินโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ : Active Learning ของสถานศึกษา และควรนำนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่ดี มีประสิทธิภาพของสถานศึกษาที่สามารถเป็นแบบอย่างได้ เพื่อนำมาถอดบทเรียนและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้จัดทำแนวทางการคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ : Active Learning ฉบับนี้ขึ้น โดยมุ่งหวังให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้รู้และเข้าใจแนวทางการประเมินและคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ คุณสมบัตินี้ของสถานศึกษา และหลักเกณฑ์การประเมินโรงเรียนต้นแบบดังกล่าว

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขอขอบคุณผู้บริหาร ครูผู้สอน ศึกษานิเทศก์ อาจารย์มหาวิทยาลัย นักวิชาการศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนที่ร่วมคิด ร่วมทำ เพื่อให้เอกสารฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

(นายสุเทพ ชิตยวงษ์)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ส่วนที่ ๑ บทนำ

ความเป็นมา

โครงการ“ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ : Active Learning” เป็นนโยบายหนึ่งของรัฐบาลที่ใช้เป็นแนวทางการปฏิรูปการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อเตรียมผู้เรียนให้พร้อมเข้าสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ซึ่งครูต้องออกแบบการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา รู้จักการทำงานเป็นทีม รู้จักการปรับตัวมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น มีความรู้ความสามารถตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และที่สำคัญต้องพัฒนาผู้เรียนให้ค้นพบศักยภาพและความชอบของตนเอง โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินการตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ดังนี้

ระยะที่ ๑ ในภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๕๕ มีโรงเรียนเข้าร่วมโครงการ จำนวน ๔,๑๐๐ โรงเรียน เป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๓,๘๓๑ โรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน ๑๖๑ โรงเรียน และสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จำนวน ๑๐๘ โรงเรียน โดยเน้น ๔ หมวด คือ หมวดที่ ๑ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กิจกรรมบังคับตามหลักสูตร) หมวดที่ ๒ สร้างเสริมสมรรถนะและการเรียนรู้ หมวดที่ ๓ สร้างเสริมคุณลักษณะและค่านิยม และหมวดที่ ๔ สร้างเสริมทักษะการทำงาน การดำรงชีพและทักษะชีวิต ใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียน กิจกรรมการพัฒนาเป็นไปตามความสนใจของผู้เรียน มีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรม ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ และมีความสุขกับกิจกรรม

ระยะที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๕ มีโรงเรียนเข้าร่วมโครงการเพิ่มอีก จำนวน ๑๗,๓๑๗ โรงเรียน เป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๑๕,๘๙๗ โรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน ๕๐๔ โรงเรียน สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จำนวน ๔๗๙ โรงเรียน และสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน ๔๓๗ โรงเรียน รวม ๒ ระยะ มีโรงเรียนเข้าร่วมโครงการ จำนวน ๒๑,๔๑๗ โรงเรียน ในระยะนี้ เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีเป้าหมายการพัฒนา ๔H คือ Head (กิจกรรมพัฒนาสมอง) Heart (กิจกรรมพัฒนาจิตใจ) Hand (กิจกรรมพัฒนาทักษะการปฏิบัติ) และ Health (กิจกรรมพัฒนาสุขภาพ) และเน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข โดยใช้ขั้นพัฒนาการของ Bloom’s Taxonomy of Education Objectives (Krathwohl, D.R., ๒๐๐๒) เป็นหลักในการจัดกิจกรรม และเน้นให้เกิดทักษะการคิดขั้นสูง

ในระยะที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๕๕ มีการพัฒนาการจัดกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ให้เชื่อมโยงกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และยังคงเน้นเป้าหมายการพัฒนา ๔H โดยให้ความสำคัญทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ (Active Learning) โดยมุ่งเน้นลดเวลาเรียนในลักษณะการรับการเรียนรู้ด้วยการบรรยาย/สาธิต เป็นการเพิ่มเวลาและโอกาสในการสร้างความรู้ด้วยตนเองผ่านการลงมือปฏิบัติ มีความสุขกับการเรียนรู้ ปรับบทบาทครูจากการเป็นผู้สอนมาเป็นผู้ให้คำปรึกษา ชี้แนะ มีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างหลากหลายตามสภาพจริง และเชื่อมโยงกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดโดยการออกแบบกิจกรรมที่มีความยืดหยุ่น ความหลากหลาย พัฒนาทักษะและสมรรถนะที่เน้นผู้เรียนลงมือปฏิบัติ คิดวิเคราะห์ ทำงานเป็นทีม เผชิญประสบการณ์ตรง เรียนรู้ด้วยตนเอง และได้ค้นพบศักยภาพของตนเองเชื่อมโยงการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เพื่อเตรียมผู้เรียนให้พร้อมเข้าสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ซึ่งสอดคล้องกับนานาประเทศ ทั้งเรื่องของจิตสำนึกต่อโลก ความรู้พื้นฐาน การประกอบสัมมาอาชีพ ความรู้พื้นฐานด้านพลเมือง สุขภาพ สิ่งแวดล้อม และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑

เพื่อให้การขับเคลื่อนโครงการดังกล่าวสู่กระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ จึงได้มีการออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์รวมถึงช่องทางสื่อสารกลาง ภายใต้ชื่อ “MCMK” (Moderate Class, More Knowledge) : <https://mcmk.obec.go.th/> และ mcmk.innoobec.com รวมทั้งสังเคราะห์และสร้างคลังเมนูกิจกรรมสนับสนุน “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ทั้งจากหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอก รวมถึงแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อเป็นช่องทางในการประชาสัมพันธ์และแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดกิจกรรม เผยแพร่ข้อมูลกิจกรรมหรือแนวทางปฏิบัติสำหรับโรงเรียนได้เข้ามาศึกษาหาความรู้แล้วนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานของโรงเรียน

ในปัจจุบันโรงเรียนได้ดำเนินโครงการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ : Active Learning โดยมีเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะทั้ง ๓ ด้าน คือ ทักษะวิชาการ ทักษะวิชาชีพ และทักษะชีวิต สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหน่วยงานหลักในการกำกับ ดูแล และติดตามการดำเนินงานของโรงเรียนตามโครงการดังกล่าว จึงได้กำหนดเกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียนในโครงการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ เพื่อคัดเลือกโรงเรียนที่เป็นต้นแบบในการดำเนินงานที่ประสบผลสำเร็จในการบริหารจัดการหลักสูตร การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และการนิเทศติดตามผล เพื่อเป็นแนวทางให้กับโรงเรียนอื่นได้พัฒนาคุณภาพการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เขตพื้นที่มีแนวทางในการขับเคลื่อนโครงการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ : Active Learning
๒. เพื่อเป็นแนวทางในการคัดเลือกโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินโครงการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ : Active Learning สู่การเป็นโรงเรียนต้นแบบ
๓. เพื่อให้ผู้ประเมินมีแนวทางในการคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบตามโครงการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ : Active Learning ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นิยามศัพท์

โรงเรียนต้นแบบ หมายถึง โรงเรียนที่ผ่านการคัดเลือกการจัดกิจกรรมดำเนินการโครงการ/กิจกรรม ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ : Active Learning ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งประกอบด้วย ๓ ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการโครงการ ด้านการออกแบบการจัดกิจกรรม และด้านคุณภาพผู้เรียน

การดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบ หมายถึง การบริหารจัดการโครงการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ : Active Learning

การมีส่วนร่วม หมายถึง การส่งเสริมสนับสนุนจากหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกเพื่อให้โรงเรียนสามารถดำเนินกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การบริหารจัดการโครงการ หมายถึง การขับเคลื่อนนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ที่มีความสอดคล้องกับพื้นที่และบริบท ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีนวัตกรรมการเรียนรู้ ประสานและแสวงหาแหล่งเรียนรู้ และมีการนิเทศ ติดตามผล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน

การออกแบบกิจกรรม หมายถึง การวิเคราะห์ผู้เรียน วิเคราะห์หลักสูตร จัดกิจกรรมสร้างแรงจูงใจ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ครอบคลุม ๗ หลักการ ได้แก่

- ๑) เชื่อมโยงตัวชีวิต
- ๒) เน้นจิต ๔ H
- ๓) ผู้เรียนเป็นสุข

- ๔) สนุกการคิดขั้นสูง
- ๕) มุ่งทำงานเป็นทีม
- ๖) กลุ่มลี้กแหล่งเรียนรู้
- ๗) สู่การประเมิน P&A

คุณภาพผู้เรียน หมายถึง ผลลัพธ์ที่ผู้เรียนมีความสุข มีทักษะการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนด มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะการคิดขั้นสูง มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีทักษะชีวิตและการทำงาน มีสุขนิสัยและสุขภาพที่พึงประสงค์ และมีความสามารถในการแข่งขันนานาชาติ

ส่วนที่ ๒

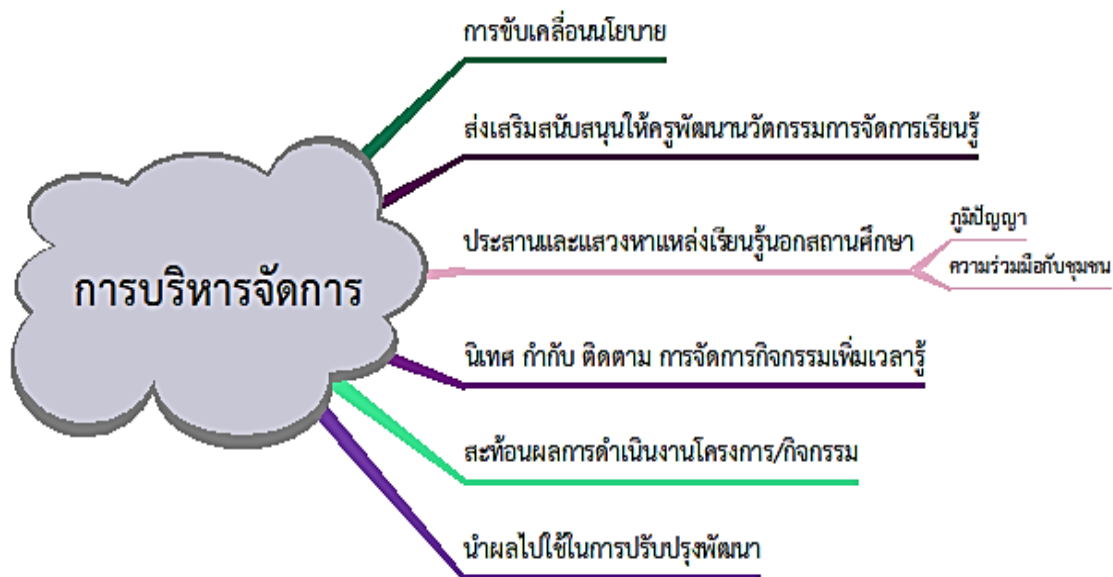
แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบ ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ : Active Learning

ตามนโยบาย ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเป็นอนาคตของชาติให้มีความสมดุลทั้งทางด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และพลโลก ยึดมั่นในการปกครอง ตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้ และทักษะพื้นฐานร่วมเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต สถานศึกษาที่ดำเนินงานตามนโยบายต้องวางแผนในการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยมองภาพรวมในเชิงระบบตั้งแต่

๑. การบริหารจัดการโครงการ/กิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้: Active Learning
๒. การออกแบบกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้
๓. คุณภาพผู้เรียน

โดยศึกษาจากแนวทางการคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบ ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ : Active Learning ให้เข้าใจและดำเนินการตามหลักการและแนวคิด ดังต่อไปนี้

๑. การบริหารจัดการโครงการ/กิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้: Active Learning

แผนภาพที่ ๑ การบริหารจัดการโครงการ/กิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้: Active Learning

๑.๑ การขับเคลื่อนนโยบาย

การขับเคลื่อนนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้: Active Learning ไปสู่การปฏิบัติของสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม สถานศึกษาต้องดำเนินการในรูปของคณะกรรมการ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย นำโดยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นประธานและฝ่ายวิชาการเป็นเลขานุการคณะกรรมการ สถานศึกษาจะต้องมีการสร้างความตระหนัก ความเข้าใจ ให้คำแนะนำ นิเทศกำกับติดตามการดำเนินการจัดกิจกรรมมีการทบทวนหลังปฏิบัติงาน (After Action Review : AAR) และมีการนำผลไปใช้ในการพัฒนาการจัดกิจกรรมให้เกิดผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนมากยิ่งขึ้น โดยมีขั้นตอนดังนี้

- ๑) ศึกษาวิเคราะห์ นโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้: Active Learning
- ๒) แต่งตั้งคณะทำงานผู้รับผิดชอบ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย
- ๓) กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้: Active Learning

ลงในแผนปฏิบัติงานของสถานศึกษา

๔) สร้างความเข้าใจในการดำเนินงานให้กับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

๕) กำหนดภาพของความสำเร็จของการขับเคลื่อนกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ : Active Learning

๖) จัดทำสารสนเทศของผู้เรียนรายบุคคล ตามความถนัด ความสนใจของผู้เรียน

๗) จัดเตรียมสื่อ แหล่งเรียนรู้ อาคารสถานที่เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรม

๘) เผยแพร่ผลการดำเนินงาน และประชาสัมพันธ์กิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้: Active Learning

๑.๒ การส่งเสริมสนับสนุน ให้ครูพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ : Active Learning

สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน ให้ความรู้แก่ครูและผู้เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการพัฒนานวัตกรรมการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ : Active Learning สนับสนุนปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนานวัตกรรมการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ : Active Learning เช่น

๑) ส่งครูเข้ารับการพัฒนา เช่น การอบรม การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ศึกษาดูงาน ฯลฯ

๒) จัดทำโครงการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมให้ครูผู้สอน

๓) จัดสรรงบประมาณ สนับสนุน

๔) ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูนำนวัตกรรมที่หลากหลายไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและ กิจกรรม ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ อย่างมีประสิทธิภาพ

๕) ส่งเสริมให้ครูส่งนวัตกรรมเข้าประกวดแข่งขันในเวทีต่าง ๆ เพื่อยกย่อง เชิดชูเกียรติ เสริมสร้างขวัญและกำลังใจ

๑.๓ การประสาน และแสวงหาแหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษา ภูมิปัญญาต่าง ๆ และความร่วมมือกับชุมชน

สถานศึกษาดำเนินการประสาน และแสวงหาแหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้านและร่วมมือกับชุมชน โดยมีผู้บริหารเป็นผู้นำในการขับเคลื่อน อำนวยความสะดวก สนับสนุนปัจจัยต่าง ๆ สำหรับผู้สอนให้มีความพร้อมในการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ : Active Learning อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น จัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ ขอความร่วมมือจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน

๑.๔ การนิเทศ กำกับ ติดตาม การจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ : Active Learning

การนิเทศเป็นการทำงานร่วมกันภายในสถานศึกษาโดยมีจุดมุ่งหมายในการช่วยเหลือ ให้คำแนะนำและสนับสนุน การจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ : Active Learning ให้เป็นไปตามเป้าหมาย โดยผู้ที่มีบทบาทหน้าที่ในการนิเทศ เช่น ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ/หัวหน้างานวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ บุคคลภายนอกที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นที่นิเทศ

การนิเทศการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ : Active Learning มีหลากหลายวิธีการ โดยผู้นิเทศควรเริ่มต้นด้วยการเตรียมความพร้อม จัดเตรียมข้อมูล เนื้อหาสาระ สร้างและพัฒนาสื่อ/เครื่องมือนิเทศ ตามหลักการสำคัญของการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โดยเน้นเรื่องการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และดำเนินกิจกรรมการนิเทศ ดังนี้

๑) การนิเทศเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ครูผู้สอน เช่น ประชุม ชี้แจง บรรยาย สัมภาษณ์ ระดมความคิด ตรวจสอบเอกสาร รวมถึงใช้เทคนิคการนิเทศที่แตกต่างกันตามสภาพ บริบท ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจการจัดกิจกรรม การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

๒) การสังเกตชั้นเรียน เป็นการสังเกตการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ : Active Learning ทั้งภายนอกหรือภายในห้องเรียน เพื่อสังเกตพฤติกรรมการสอนและพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน การวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๓) การสะท้อนข้อมูลย้อนกลับ หลังจากการนิเทศแล้ว ผู้นิเทศควรจัดให้มีการสะท้อนข้อมูล ผลการนิเทศร่วมกับผู้รับการนิเทศและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันสรุป และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการนิเทศในแต่ละครั้ง

๔) การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้วยกระบวนการแลกเปลี่ยนที่เหมาะสม เช่น PLC, KM, AAR ฯลฯ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเสนอแนะแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้กระบวนการ Active Learning ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามบริบทและความพร้อมของแต่ละสถานศึกษา

๕) การประเมินผลการดำเนินงาน/โครงการ/กิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ : Active Learning ของโรงเรียนโดยสร้างแบบประเมินให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เป้าหมายของแต่ละงาน/โครงการ/กิจกรรม อาจเป็นการประเมินโครงการ และดำเนินการสรุปและรายงานผลการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) อย่างเป็นระบบ ระบุกระบวนการนิเทศ สภาพการดำเนินงาน ประเด็นปัญหา อุปสรรคในการนิเทศ ความพึงพอใจในการดำเนินงานของโรงเรียนและการนิเทศ ผลงานหรือภาพความสำเร็จ ตลอดจนเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการนิเทศ กำกับ ติดตาม และขอเสนอแนะแนวทางการจัดกิจกรรมนั้น

๑.๕ การสะท้อนผลการดำเนินโครงการ

การสะท้อนผลการดำเนินการควรจัดทำเป็นระบบและดำเนินการเป็นระยะ ๆ ตลอดโครงการหรือสะท้อนผลหลังจากดำเนินโครงการ มีบันทึกร่องรอยการดำเนินงาน ผลของการดำเนินงาน จุดแข็ง จุดอ่อนปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไขของการดำเนินโครงการ สามารถนำเสนอในรูปแบบของการทำชุมชนแห่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ การประชุมของโรงเรียน การนำเสนอผลงานในรูปแบบของนิทรรศการ เป็นต้น โดยรูปแบบของชุมชนแห่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) สามารถดำเนินการร่วมกับสมาชิกของโครงการในเรื่องต่อไปนี้ ๑) การวิเคราะห์ปัญหา ๒) การกำหนดแนวทางการแก้ปัญหา ๓) การปฏิบัติ สังเกต และเก็บข้อมูล และ ๔) การสะท้อนความคิดเห็นหรือสามารถนำผลการดำเนินโครงการในประเด็นของความสำเร็จของการดำเนินโครงการ ปัญหา อุปสรรคในการ

ดำเนินโครงการ เสนอในวาระการประชุมของสถานศึกษา หรือนำเสนอผลสำเร็จในรูปแบบของนิทรรศการ ป้ายประชาสัมพันธ์ รายงานผลการดำเนินโครงการ เป็นต้น ในการสะท้อนผลการดำเนินการควรได้ผลสะท้อนจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการนั้น ๆ ครอบคลุมทุกมิติ อาทิ นักเรียน ครู ผู้อำนวยการโรงเรียน และชุมชนที่เข้าร่วมโครงการ เพื่อให้ได้ผลครอบคลุมทุกมิติ ผ่านประเด็นการทำ PLC การสัมภาษณ์ การทำ Focus Group การตอบแบบสอบถาม การจัดประชุมสัมมนา เป็นต้น

๑.๖ การนำผลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนา

หลักฐานร่องรอยบันทึกผล PLC รายงานการประชุม หรือร่องรอยการจัดนิทรรศการที่สะท้อนผลการปรับปรุงพัฒนาโครงการ ในระหว่างการดำเนินโครงการ หรือหลังจากเสร็จสิ้นการดำเนินโครงการสามารถนำไปต่อยอดหรือเป็นพื้นฐานในการพัฒนาโครงการในครั้งต่อไป ทั้งนี้ผลกระทบของการปรับปรุงพัฒนาควรแสดงออกในหลากหลายมิติที่โครงการส่งผลกระทบ อาทิ มิติผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ครู สถานศึกษา และชุมชน ได้รับผลอย่างไรจากการปรับปรุงพัฒนาโครงการนั้น ๆ

๒. การออกแบบกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ : Active Learning

๒.๑ แนวคิดในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้

แผนภาพที่ ๒ แนวคิดในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้

การออกแบบกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ มีเป้าหมายเพื่อให้ผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพและมีความสุขในการเรียนอย่างแท้จริง โดยมีแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย การจำแนกจุดมุ่งหมายทางการศึกษาตามแนวคิดของ บลูม (Bloom's Taxonomy) สี่เสาหลักทางการศึกษา (Four Pillars of Education) หลัก ๔ H (Head, Heart, Hand, Health) พระบรมราโชบายด้านการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหาจักรีบรมราชูปถัมภ์ พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว มุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน ๔ ด้าน

๒.๑.๑ การจำแนกจุดมุ่งหมายทางการศึกษาตามแนวคิดของ บลูม (Bloom's Taxonomy)

บลูม (Benjamin S. Bloom. ๑๙๗๖) นักการศึกษาชาวอเมริกัน เชื่อว่า การเรียนการสอนที่จะประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพนั้น ผู้สอนจะต้องกำหนดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจนแน่นอน เพื่อให้ผู้สอนกำหนดและจัดกิจกรรมการเรียนรวมทั้งวัดประเมินผลได้ถูกต้อง โดยจำแนกเป็นจุดมุ่งหมายทางการศึกษาเรียกว่า Taxonomy of Educational Objectives (อติญาณ์ ศรเกษตริน. ๒๕๔๓ : ๗๒-๗๔ ; อ้างอิงจาก บุญชม ศรีสะอาด. ๒๕๓๗ ; Bloom. ๑๙๗๖ : ๑๘) ออกเป็น ๓ ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย

ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) หมายถึง การเรียนรู้ทางด้าน ความรู้ ความคิด การแก้ปัญหา จัดเป็นพฤติกรรมด้านสมองเกี่ยวกับสติปัญญา ความคิด ความสามารถในการคิด เรื่องราวต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ แบ่งพฤติกรรมเป็น ๖ ระดับ โดย แอนเดอร์สันและแครทวอลล์ (Anderson & Krathwohl) ได้ปรับปรุงการจำแนกจุดมุ่งหมายทางการศึกษาใหม่ในปี ๒๐๐๑ โดยการปรับเปลี่ยนระดับพฤติกรรมและคำศัพท์ที่ใช้ เป็น ๖ ระดับ ดังนี้

๑) **จำ (Remember)** หมายถึงความสามารถในการดึงเอาความรู้ที่มีอยู่ในหน่วยความจำระยะยาวออกมา แบ่งประเภทย่อยได้ ๒ ลักษณะคือ จำได้ (Recognizing) ระลึกได้ (Recalling)

๒) **เข้าใจ (Understand)** หมายถึงความสามารถในการกำหนดความหมายของคำพูดตัวอักษรและการสื่อสารจากสื่อต่างๆ ที่เป็นผลมาจากการสอน แบ่งประเภทย่อยได้ ๗ ลักษณะคือ ตีความ (Interpreting) ยกตัวอย่าง (Exemplifying) จำแนกประเภท (Classifying) สรุป (Summarizing) อนุมาน (Inferring) เปรียบเทียบ (Comparing) อธิบาย (Explaining)

๓) **ประยุกต์ใช้ (Apply)** หมายถึงความสามารถในการดำเนินการหรือใช้ระเบียบวิธีการภายใต้สถานการณ์ที่กำหนดให้ แบ่งประเภทย่อยได้ ๒ ลักษณะคือ ดำเนินงาน (Executing) ใช้เป็นเครื่องมือ (Implementing)

๔) **วิเคราะห์ (Analyze)** หมายถึงความสามารถในการแยกส่วนประกอบของสิ่งต่างๆ และค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบ ความสัมพันธ์ระหว่างของส่วนประกอบกับโครงสร้างรวมหรือส่วนประกอบเฉพาะ แบ่งประเภทย่อยได้ ๓ ลักษณะคือ บอกความแตกต่าง (Differentiating) จัดโครงสร้าง (Organizing) ระบุคุณลักษณะ (Attributing)

๕) **ประเมินค่า (Evaluate)** หมายถึงความสามารถในการตัดสินใจโดยอาศัยเกณฑ์หรือมาตรฐาน แบ่งประเภทย่อยได้ ๒ ลักษณะคือ ตรวจสอบ (Checking) วิพากษ์วิจารณ์ (Critiquing)

๖) **สร้างสรรค์ (Create)** หมายถึงความสามารถในการรวมส่วนประกอบต่าง ๆ เข้าด้วยกันด้วยรูปแบบใหม่ๆ ที่มีความเชื่อมโยงกันอย่างมีเหตุผลหรือทำให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นต้นแบบ แบ่งประเภทย่อยได้ ๓ ลักษณะคือ สร้าง (Generating) วางแผน (Planning) ผลิต (Producing)

ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) หมายถึง พฤติกรรมด้านจิตใจเป็นค่านิยม ความรู้สึก ความซาบซึ้ง ทศนคติ ความเชื่อ ความสนใจและคุณธรรม พฤติกรรมด้านนี้อาจไม่เกิดขึ้นทันที ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และสอดแทรกสิ่งที่ดีงามอยู่ตลอดเวลา จะทำให้พฤติกรรมของผู้เรียนเปลี่ยนไปในแนวทางที่พึงประสงค์ได้ ประกอบด้วยพฤติกรรม ๕ ระดับ ได้แก่

๑) **การรับรู้ (Receiving/Attending)** เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นต่อปรากฏการณ์หรือสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งเป็นไปในลักษณะของการแปลความหมายของสิ่งเร้านั้นว่าคืออะไร แล้วจะแสดงออกมาในรูปของความรู้สึกที่เกิดขึ้น

๒) การตอบสนอง (Responding) เป็นการกระทำที่แสดงออกมาในรูปของความเต็มใจ ยินยอม และพอใจต่อสิ่งเร้านั้น ซึ่งเป็นการตอบสนองที่เกิดจากการเลือกสรรแล้ว

๓) การเกิดค่านิยม (Valuing) การเลือกปฏิบัติในสิ่งที่เป็นที่ยอมรับกันในสังคม การยอมรับนับถือในคุณค่านั้น ๆ หรือปฏิบัติตามในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จนกลายเป็นความเชื่อ แล้วจึงเกิดทัศนคติที่ดีในสิ่งนั้น

๔) การจัดระบบ (Organizing) การสร้างแนวคิด จัดระบบของค่านิยมที่เกิดขึ้น โดยอาศัยความสัมพันธ์ ถ้าเข้ากันได้ก็จะยึดถือต่อไป แต่ถ้าขัดกันอาจไม่ยอมรับ อาจจะยอมรับค่านิยมใหม่ โดยยกเลิกค่านิยมเก่า

๕) บุคลิกภาพ (Characterizing) การนำค่านิยมที่ยึดถือมาแสดงพฤติกรรมที่เป็นนิสัยประจำตัว ให้ประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่ถูกต่องดงาม พฤติกรรมด้านนี้จะเกี่ยวกับความรู้สึกและจิตใจ ซึ่งจะเริ่มจากการได้รับรู้จากสิ่งแวดล้อม แล้วจึงเกิดปฏิกิริยาโต้ตอบ ขยายกลายเป็นความรู้สึกด้านต่าง ๆ จนกลายเป็นค่านิยม และยังพัฒนาต่อไปเป็นความคิด อุดมคติ ซึ่งจะเป็นการควบคุมทิศทางพฤติกรรมของคน

ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) หมายถึง พฤติกรรมด้านทักษะพิสัย เป็นพฤติกรรมที่บ่งถึงความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างคล่องแคล่วชำนาญ ซึ่งแสดงออกมาได้โดยตรง โดยมีเวลาและคุณภาพของงานเป็นตัวชี้ระดับของทักษะประกอบด้วย ๕ ชั้น ดังนี้ (ปรับปรุงโดย R. H. Dave)

๑) การรับรู้ เลียนแบบ ทำตาม (Imitation) เป็นการให้ผู้เรียนได้รับรู้หลักการปฏิบัติที่ถูกต้อง หรือ เป็นการเลือกหาตัวแบบที่สนใจ

๒) การทำเอง/การปรับให้เหมาะสม (Manipulation) เป็นพฤติกรรมที่ผู้เรียนพยายามฝึกตามแบบที่ตนสนใจและพยายามทำซ้ำ เพื่อที่จะให้เกิดทักษะตามแบบที่ตนสนใจให้ได้ หรือ สามารถปฏิบัติงานได้ตามข้อแนะนำ

๓) การหาความถูกต้อง (Precision) พฤติกรรมสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องอาศัยเครื่องชี้แนะ เมื่อได้กระทำซ้ำแล้วก็พยายามหาความถูกต้องในการปฏิบัติ

๔) การทำอย่างต่อเนื่อง (Articulation) หลังจากตัดสินใจเลือกรูปแบบที่เป็นของตัวเองจะกระทำตามรูปแบบนั้นอย่างต่อเนื่อง จนปฏิบัติงานที่ยุ่งยากซับซ้อนได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้องคล่องแคล่ว การที่ผู้เรียนเกิดทักษะได้ ต้องอาศัยการฝึกฝนและกระทำอย่างสม่ำเสมอ

๕) การทำได้อย่างเป็นธรรมชาติ (Naturalization) พฤติกรรมที่ได้จากการฝึกอย่างต่อเนื่องจนสามารถปฏิบัติ ได้คล่องแคล่วว่องไวโดยอัตโนมัติ เป็นไปอย่างธรรมชาติซึ่งถือเป็นความสามารถของการปฏิบัติในระดับสูง

๒.๑.๒ สี่เสาหลักทางการศึกษา (Four Pillars of Education)

องค์การยูเนสโกได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ โดยเสนอจุดสตรมภ์การศึกษา (Four Pillars of Education) ประกอบด้วย เสาหลักทางการศึกษา ๔ ประการ ได้แก่

Learning to know หมายถึง การเรียนเพื่อรู้ทุกสิ่งทุกอย่าง อันจะเป็นประโยชน์ต่อไป ได้แก่ การแสวงหาให้ได้มาซึ่งความรู้ที่ต้องการ การต่อยอดความรู้ที่มีอยู่และรวมทั้งการสร้างความรู้ขึ้นใหม่ การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจผู้เรียน ให้มีความพร้อมเพื่อการศึกษาต่อ ได้แก่ การเรียนการสอนที่เกิดความสนุก อยากเรียน รักที่จะเรียนรู้ มีความสุขในการเรียนและการแสวงหาความรู้ และการมีสุขภาพจิตที่ดี

Learning to do หมายถึง การเรียนเพื่อการปฏิบัติหรือลงมือทำ ซึ่งอาจนำไปสู่การประกอบอาชีพจากความรู้ที่ได้ศึกษามารวมทั้งการปฏิบัติเพื่อสร้างประโยชน์ให้สังคมที่สามารถทำงานได้หลายอย่าง รวมทั้งความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เพื่อเสริมสร้างการทำงานเป็นทีมให้เข้มแข็ง และมีคุณธรรมภายในจิตใจ

Learning to live together หมายถึง การเรียนรู้เพื่อการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขทั้งการดำเนินชีวิตในการเรียน ครอบครัว สังคม และการทำงาน เป็นการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพด้วยการสร้างสรรค์ประโยชน์ให้แก่สังคม

Learning to be หมายถึง การเรียนรู้เพื่อให้รู้จักตัวเองอย่างถ่องแท้ รู้ถึงศักยภาพ ความถนัด ความสนใจ ของตนเอง สามารถใช้ความรู้ความสามารถของตนเองให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม เลือกลงหนทางการพัฒนาตนเองตามศักยภาพ วางแผนการเรียนรู้ต่อ การประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับศักยภาพตนเองได้

๒.๑.๓ หลัก ๔H (Head Heart Hand Health)

หลัก ๔H เป็นการมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริง มีประสบการณ์ตรง คิดวิเคราะห์ ทำงานเป็นทีม และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีความสุขจากกิจกรรมสร้างสรรค์ที่หลากหลาย ดังนี้

กิจกรรมพัฒนาสมอง (Head) หมายถึง กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาทักษะการคิด เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า ตัดสินใจ แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

กิจกรรมพัฒนาจิตใจ (Heart) หมายถึง กิจกรรมส่งเสริม พัฒนา และปลูกฝัง ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม การทำประโยชน์เพื่อสังคม เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์จนเป็นลักษณะนิสัย และมีจิตสำนึกที่ดี ต่อตนเองและส่วนรวม

กิจกรรมพัฒนาทักษะการปฏิบัติ (Hand) หมายถึง กิจกรรมสร้างเสริมทักษะการทำงาน ทักษะทางอาชีพที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบความสามารถ ความถนัด และศักยภาพของตนเอง

กิจกรรมพัฒนาสุขภาพ (Health) หมายถึง กิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพเพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะทางกายที่สมบูรณ์ แข็งแรง มีเจตคติที่ดีต่อการดูแลสุขภาพ และมีทักษะปฏิบัติด้านสุขภาพจนเป็นนิสัย

๒.๑.๔ พระบรมราโชบายด้านการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ มหิศรภูมิพลราชวรางกูร กิติสิริสมบูรณอดุลยเดช สยามินทราธิเบศรราชวโรดมบรมนาถบพิตร พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๑๐ มีกระแสพระราชดำรัสกับประธานองคมนตรี และคณะองคมนตรี ให้ร่วมกันสร้างคนดีให้แก่บ้านเมือง โดยจัดการศึกษาเพื่อมุ่งเน้นสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน ๔ ด้าน ดังนี้

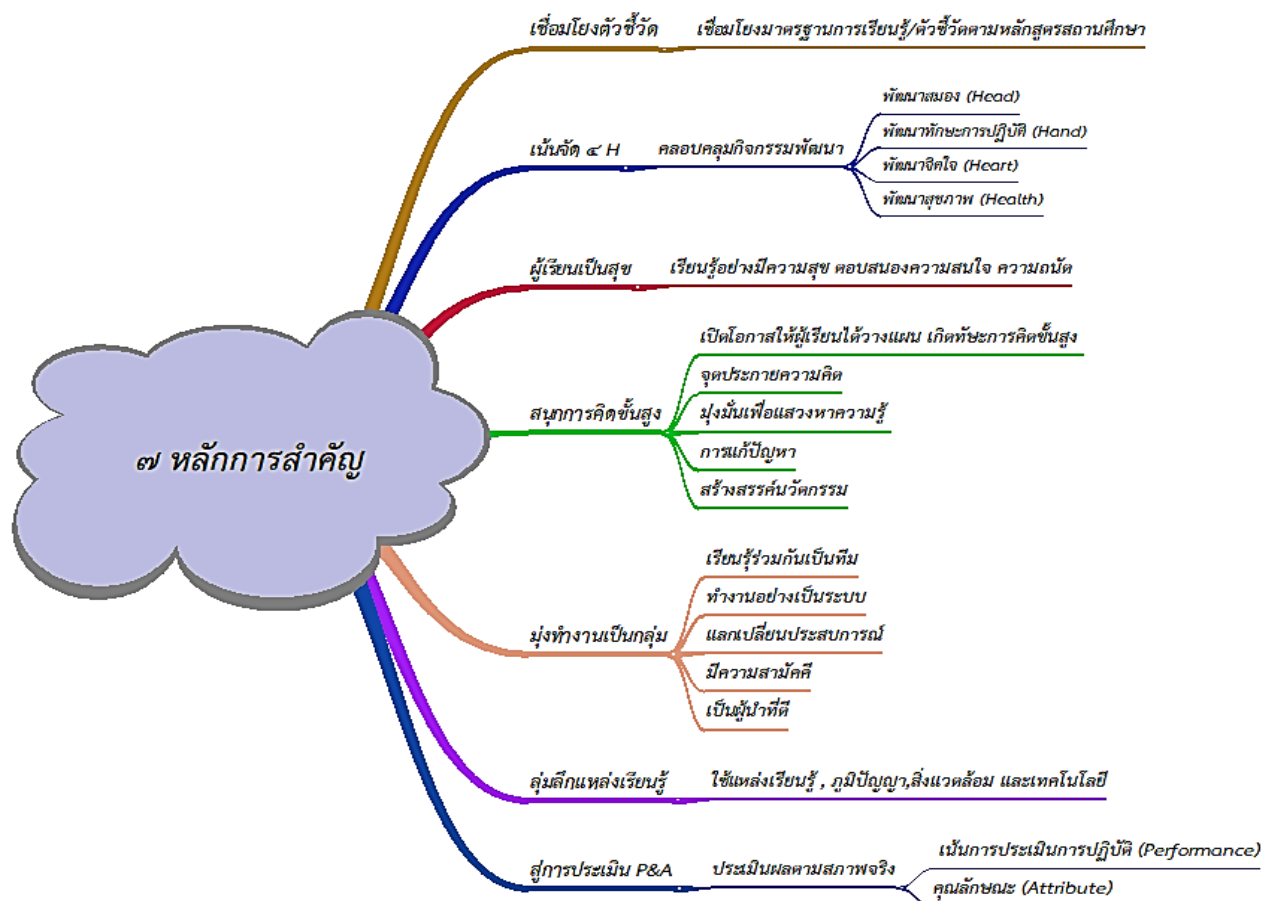
๑) **มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง** หมายถึง การจัดการศึกษาต้องมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจที่ดีต่อชาติบ้านเมือง ยึดมั่นในศาสนา มั่นคงในสถาบันพระมหากษัตริย์ และมีความเอื้ออาทรต่อครอบครัวและชุมชนของตน

๒) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม หมายถึง การจัดการศึกษาต้องมุ่งให้ผู้เรียน รู้จักแยกแยะสิ่งที่ผิด-ที่ถูก สิ่งชั่ว-สิ่งดี เพื่อปฏิบัติแต่สิ่งที่ชอบที่ดีงาม ปฏิเสธสิ่งที่ผิดที่ชั่ว เพื่อสร้างคนดีให้แก่บ้านเมือง

๓) มีงานทำ มีอาชีพ หมายถึง การจัดการศึกษาต้องมุ่งให้ผู้เรียนเป็นเด็กรักงาน สู้งาน ทำงานจนสำเร็จ อบรมให้เรียนรู้การทำงาน ให้สามารถเลี้ยงตัวและเลี้ยงครอบครัวได้

๔) เป็นพลเมืองดี หมายถึง การจัดการศึกษาต้องมุ่งให้ผู้เรียน มีหน้าที่เป็นพลเมืองดีสถานศึกษาและสถานประกอบการต้องส่งเสริมให้ทุกคนมีโอกาสทำหน้าที่พลเมืองดี การเป็นพลเมืองดีหมายถึงการมีน้ำใจ มีความเอื้ออาทรทำงานอาสาสมัครงานบำเพ็ญประโยชน์ “เห็นอะไรที่จะทำเพื่อบ้านเมืองได้ก็ควรทำ”

๒.๑.๕ หลักการสำคัญการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ : Active Learning

แผนภาพที่ ๓ หลักการสำคัญของการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

การจัดกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ มีรูปแบบการจัดกิจกรรม ๒ ลักษณะ ซึ่งขึ้นอยู่กับธรรมชาติของวิชา ได้แก่ กิจกรรมบูรณาการ และกิจกรรมเฉพาะเรื่อง โดยมีหลักการสำคัญของการจัดกิจกรรมดังนี้

๑) เชื่อมโยงตัวชี้วัด สอดคล้องและเชื่อมโยงกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

๒) หลัก ๔H เน้นการจัดกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมาย ๔ H ได้แก่ กิจกรรมพัฒนาสมอง (Head) กิจกรรมพัฒนาทักษะปฏิบัติ (Hand) กิจกรรมพัฒนาจิตใจ (Heart) และกิจกรรมพัฒนาสุขภาพ (Health)

๓) ผู้เรียนเป็นสุข เรียนรู้อย่างมีความสุข โดยการใช้วิธีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายอย่างเหมาะสม ตอบสนองความสนใจ ความถนัด ความต้องการและความแตกต่างของผู้เรียน

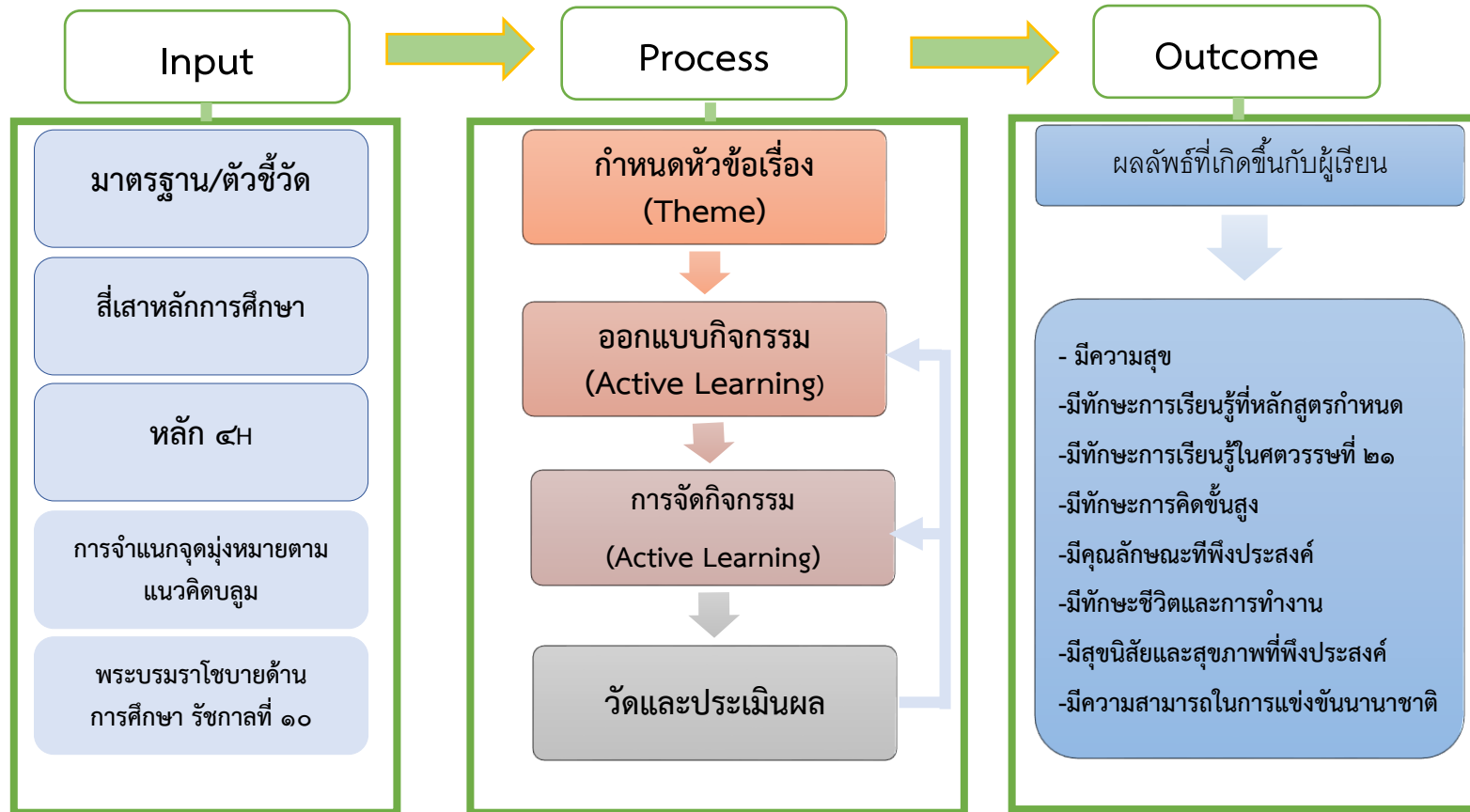
๔) สนุกการคิดขั้นสูง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้วางแผน คิดวิเคราะห์ คำนวณ ถกแถลง สร้างความคิด เชิงเหตุผล อภิปราย สรุปความรู้ นำเสนอ จุดประกายความคิด สร้างแรงบันดาลใจ สร้างความมุ่งมั่น เพื่อแสวงหาความรู้ การแก้ปัญหาและสร้างสรรค์นวัตกรรม

๕) มุ่งทำงานเป็นกลุ่ม จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมทำงานอย่างเป็นระบบ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ช่วยเหลือเกื้อกูล มีความสามัคคี และเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี

๖) กลุ่มฝึกแหล่งเรียนรู้ ใช้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน

๗) สู่การประเมิน P & A ประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment) โดยใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลาย เน้นการประเมินการปฏิบัติ (P: Performance Assessment) และการประเมินคุณลักษณะ (A: Attribute Assessment)

๒.๒ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning

แผนภาพที่ ๔ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

๒.๒.๑ การกำหนดหัวข้อเรื่อง (Theme)

หัวข้อเรื่อง (Theme) เป็นข้อความที่เป็นประเด็นของเรื่อง ที่ผู้เรียนจะทำการศึกษา โดยเป็นมโนทัศน์กว้าง ๆ ที่เอื้อต่อการใช้ความรู้และมุมมองหลาย ๆ วิชาารวมกัน สื่อความหมายที่เป็นแนวคิด หรือความคิดรวบยอด (Concept) ที่กว้างขวางแก่ผู้เรียน ควรเป็นหัวข้อเรื่องที่ทันสมัย น่าสนใจ และมีความหมายสำหรับผู้เรียน ทำให้เกิดความกระหายใคร่จะเรียนรู้ และพร้อมที่จะสืบสอบ (Inquiry) แสวงหาคำตอบด้วยตนเองซึ่งผู้ออกแบบกิจกรรมควรพิจารณาในประเด็นดังนี้

- ๑) หัวข้อเรื่อง มีความยากง่ายเหมาะสมกับระดับความรู้ความสามารถของผู้เรียน ไม่ยุ่งยากหรือซับซ้อนจนเกินไป และที่สำคัญต้องมีความเป็นไปได้
- ๒) หัวข้อเรื่อง มีแหล่งความรู้ที่จะศึกษาค้นคว้า
- ๓) หัวข้อเรื่อง สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความพร้อมของผู้เรียน

๒.๒.๒ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning

การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำและได้ใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่เขาได้กระทำลงไป (Bonwell, ๑๙๙๑) โดยผู้เรียนจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ (Receive) ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ (Co-Creators) ความรู้ที่เกิดขึ้น เป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ ดังนั้น กระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนต้องได้มีโอกาสลงมือกระทำมากกว่าการฟังเพียงอย่างเดียว โดยจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ด้วยการอ่าน การเขียน การอภิปรายกับเพื่อน การวิเคราะห์ปัญหา และใช้กระบวนการคิดขั้นสูง ได้แก่ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินค่า และการสร้างสรรค์ อีกทั้ง เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย โดยการร่วมมือระหว่างผู้เรียนด้วยกัน กิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning ทำให้ผู้เรียนสามารถรักษาผลการเรียนรู้ให้อยู่คงทนได้มากและนาน เพราะกระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning สอดคล้องกับการทำงานของสมองที่เกี่ยวข้องกับความจำ โดยผู้เรียนสามารถเก็บและจำสิ่งที่ตนเองเรียนรู้ได้อย่างมีส่วนร่วม มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ผู้สอน สิ่งแวดล้อม การเรียนรู้ได้ผ่านการปฏิบัติจริง จะสามารถเก็บความจำในระบบความจำระยะยาว (Long Term Memory)

๒.๒.๓ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning

กิจกรรมการเรียนรู้ เป็นกระบวนการปฏิบัติต่าง ๆ ของผู้เรียนที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ วิธีการ/กิจกรรมที่ครูหรือผู้เกี่ยวข้อง นำมาใช้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายวัตถุประสงค์ สอดคล้องเชื่อมโยงกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาโดยมีองค์ประกอบที่สำคัญของการจัดการเรียนรู้ คือ กระบวนการ/วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม ซึ่งจะ มีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างแท้จริง นั่นคือกิจกรรมการเรียนรู้ มีผลต่อผู้เรียน ดังนี้

- ๑) กระตุ้นความสนใจ สนุกสนาน ตื่นตัวในการเรียน มีการเคลื่อนไหว
- ๒) เปิดโอกาสให้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้
- ๓) ปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตย การใช้ทักษะชีวิต
- ๔) ฝึกความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลตามศักยภาพ และคุณลักษณะที่ดี
- ๕) ส่งเสริมทักษะกระบวนการต่าง ๆ เช่น การคิดสร้างสรรค์ การสื่อสาร การแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม การบริหารจัดการ ฯลฯ
- ๖) ฝึกการใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ตลอดชีวิต

- ๗) สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน กับครู และบุคคลที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ
- ๘) เข้าใจบทเรียนและส่งเสริมพัฒนาการผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน

ลักษณะการจัดการเรียนรู้

- ๑) มีกระบวนการปฏิสัมพันธ์ ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน
- ๒) มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนทั้ง ๓ ด้าน คือ พุทธิพิสัย (Cognitive Domain) จิตพิสัย (Affective Domain) และทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) (Bloom, ๑๙๕๖)
- ๓) ผู้สอนต้องใช้ทั้งวิชาการ (ศาสตร์) และทักษะ/เทคนิค (ศิลป์)

หลักการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

- ๑) เลือกประสบการณ์ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ สอดคล้อง เชื่อมโยงกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด หากเป็นทักษะควรเป็นทักษะที่ปฏิบัติแล้วผู้เรียนจะเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมได้ตามวัตถุประสงค์
- ๒) เลือกประสบการณ์ที่ผู้เรียนพึงพอใจ สนุก น่าสนใจ ไม่ซ้ำซาก มีประโยชน์ ต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และทำให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน
- ๓) เลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสามารถทางด้านร่างกายของผู้เรียนที่จะ ปฏิบัติได้ และควรคำนึงถึงประสบการณ์เดิม เพื่อจัดกิจกรรมใหม่ได้อย่างต่อเนื่อง
- ๔) เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมจุดมุ่งหมายในการจัดการเรียนรู้หลาย ๆ ด้าน
- ๕) คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จึงควรจัดกิจกรรมให้หลากหลาย ให้ผู้เรียนได้ใช้ประสาทสัมผัสในการเรียนรู้มากที่สุด

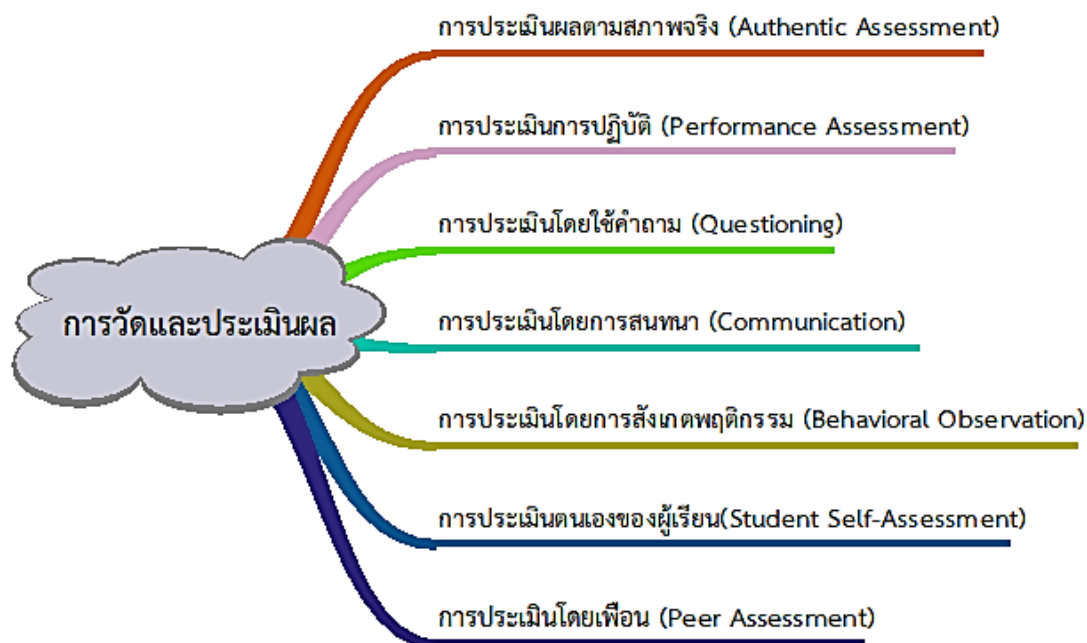
หลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- ๑) สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตร จุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ ลักษณะ เนื้อหาวิชา
- ๒) เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความสนใจของผู้เรียน
- ๓) จัดเรียงเนื้อหาตามลำดับขั้นตอน
- ๔) ใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสม
- ๕) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและการประเมินผล
- ๖) ส่งเสริมกระบวนการคิดและทักษะต่าง ๆ
- ๗) ใช้เทคนิควิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย
- ๘) มีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลายและเหมาะสมสอดคล้องกับกิจกรรม
- ๙) ผู้เรียนมีความสุข มีเจตคติที่ดีและอยากเรียนรู้มากขึ้น

๒.๒.๔ การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ เป็นกระบวนการในการตรวจสอบ ผลการ ดำเนินกิจกรรมว่าบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ มีส่วนใดต้องปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนาต่อไป โดย ประเมินทั้งกระบวนการในการจัดกิจกรรม และประเมินคุณภาพของผู้เรียน ใช้การประเมินหลากหลายวิธี ทุกคนได้มีโอกาสในการประเมิน เช่น ครูประเมินผู้เรียน ผู้เรียนประเมินเพื่อน ผู้เรียนประเมินตนเอง วิธีการ ในการประเมินควรถูกต้องเหมาะสมกับความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะของผู้เรียนที่กำหนดไว้ในเป้าหมายของ การจัดกิจกรรมนั้น ๆ

๒.๓ การวัดและประเมินผลกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

แผนภาพที่ ๕ การวัดและประเมินผลกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

๒.๓.๑ การวัดและประเมินผลกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

กิจกรรมเพิ่มเวลารู้ เป็นกิจกรรมที่ต้องการพัฒนาผู้เรียนรอบด้าน ได้แก่ การพัฒนาสมอง (HEAD) การพัฒนาจิตใจ (Heart) การพัฒนาทักษะการปฏิบัติ (Hand) และพัฒนาสุขภาพ (Health) โดยการออกแบบและสร้างกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติไปพร้อมๆ กับการใช้กระบวนการคิด ให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข ดังนั้น การวัดและประเมินผลผู้เรียน ผู้สอนสามารถใช้วิธีการประเมินดังนี้

๑) การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เป็นการประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลายเพื่อให้ได้ผลการประเมินที่สะท้อนความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน จึงควรใช้การประเมินการปฏิบัติ (Performance Assessment) ร่วมกับการประเมินด้วยวิธีการอื่น และกำหนดเกณฑ์ในการประเมิน (Rubrics) ให้สอดคล้องหรือใกล้เคียงกับชีวิตจริง

๒) การประเมินการปฏิบัติ (Performance Assessment) เป็นวิธีการประเมินงานหรือกิจกรรมที่ผู้สอนมอบหมายให้ผู้เรียนปฏิบัติงานเพื่อให้ทราบถึงผลการพัฒนาของผู้เรียน การประเมินลักษณะนี้ผู้สอนต้องเตรียมสิ่งสำคัญ ๒ ประการ คือ ภาระงาน (Tasks) หรือเกณฑ์การประเมินกิจกรรมที่จะให้ผู้เรียนปฏิบัติ (Scoring Rubrics) การประเมินการปฏิบัติ จะช่วยตอบคำถามที่ทำให้เรารู้ว่า “ผู้เรียนสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ได้ดีเพียงใด” ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติในระดับชั้นเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้สอนต้องทำความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับประเด็นต่อไปนี้

- สิ่งที่เราต้องการจะวัด (พิจารณาจากมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด หรือผลลัพธ์ที่เราต้องการ)

- การจัดการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการประเมินการปฏิบัติ
- รูปแบบหรือวิธีการประเมินการปฏิบัติ
- การสร้างเครื่องมือประเมินการปฏิบัติ

- การกำหนดเกณฑ์ในการประเมิน (Rubrics)

๓) การประเมินโดยใช้คำถาม (Questioning) คำถามเป็นวิธีหนึ่งในการกระตุ้น/ชี้แนะให้ผู้เรียนแสดงออกถึงพัฒนาการการเรียนรู้ของตนเอง รวมถึงเป็นเครื่องมือวัดและประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ดังนั้น เทคนิคการตั้งคำถามเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน จึงเป็นเรื่องสำคัญยิ่งที่ผู้สอนต้องเรียนรู้และนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การตั้งคำถามเพื่อพัฒนาผู้เรียนจึงเป็นกลวิธีสำคัญที่ผู้สอนใช้ประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนรวมทั้งเป็นเครื่องสะท้อนให้ผู้สอนสามารถช่วยเหลือผู้เรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้

๔) การประเมินโดยการสนทนา (Communication) เป็นการสื่อสาร ๒ ทางอีกประเภทหนึ่งระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน สามารถดำเนินการเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลก็ได้ โดยทั่วไปมักใช้อย่างไม่เป็นทางการ เพื่อติดตามตรวจสอบว่า ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพียงใด เป็นข้อมูลสำหรับพัฒนา วิธีการนี้อาจใช้เวลา แต่มีประโยชน์ต่อการค้นหา วินิจฉัย ข้อปัญหา ตลอดจนเรื่องอื่นๆ ที่อาจเป็นปัญหา อุปสรรคต่อการเรียนรู้ เช่น วิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน เป็นต้น

๕) การประเมินการสังเกตพฤติกรรม (Behavioral Observation) เป็นการเก็บข้อมูลจากการ ดูการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียนโดยไม่ขัดจังหวะการทำงานหรือการคิดของผู้เรียน การสังเกตพฤติกรรมเป็นสิ่งที่ทำได้ตลอดเวลา แต่ควรมีกระบวนการและจุดประสงค์ที่ชัดเจนว่าต้องการประเมินอะไร โดยอาจใช้เครื่องมือ เช่น แบบมาตราประมาณค่า แบบตรวจสอบรายการ สมุดจดบันทึก เพื่อประเมินผู้เรียนตามตัวชี้วัด และควรสังเกตหลายครั้ง หลายสถานการณ์ และหลายช่วงเวลา เพื่อขจัดความลำเอียง

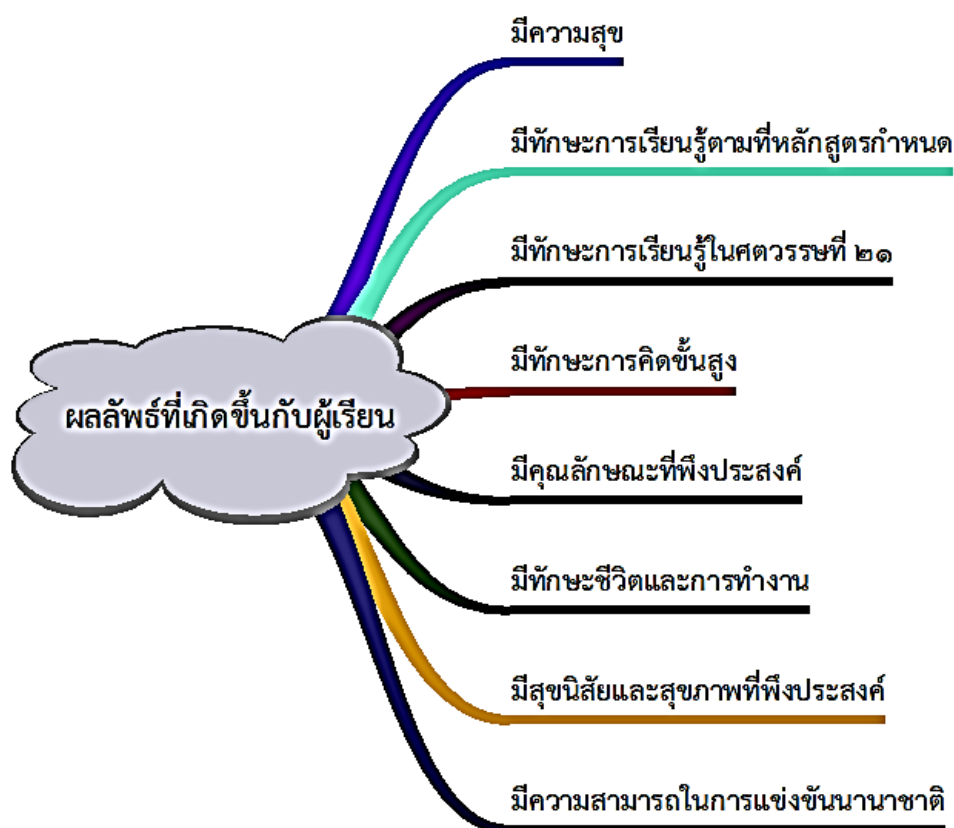
๖) การประเมินตนเองของผู้เรียน (Student Self-Assessment) การประเมินตนเองนับเป็นทั้งเครื่องมือประเมินและเครื่องมือพัฒนาการเรียนรู้ เพราะทำให้ผู้เรียนได้คิดใคร่ครวญว่าได้เรียนรู้อะไร เรียนรู้อย่างไร และผลงานที่ทำนั้นดีแล้วหรือยัง การประเมินตนเองจึงเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้เรียนที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง

๗) การประเมินโดยเพื่อน (Peer Assessment) เป็นเทคนิคการประเมินอีกรูปแบบหนึ่งที่น่าจะนำไปใช้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เข้าถึงคุณลักษณะของงานที่มีคุณภาพ เพราะการที่ผู้เรียนจะบอกได้ว่าชิ้นงานนั้นเป็นเช่นไร ผู้เรียนต้องมีความเข้าใจอย่างชัดเจนก่อนว่าเขากำลังตรวจสอบอะไรในงานของเพื่อน ฉะนั้นผู้สอนต้องอธิบายผลที่คาดหวังให้ผู้เรียนทราบก่อนที่จะลงมือประเมิน การที่จะสร้างความมั่นใจว่าผู้เรียนเข้าใจการประเมินรูปแบบนี้ ควรมีการฝึกผู้เรียน

๒.๓.๒ การนำผลการประเมินกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ไปใช้

การออกแบบกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ ได้ออกแบบโดยเชื่อมโยงกับมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด ทั้งด้านความรู้ ทักษะการปฏิบัติ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เมื่อครูผู้สอนจัดกิจกรรมเพิ่มเวลารู้และประเมินผลผู้เรียนแล้ว ผลการประเมินจะสะท้อนตัวชี้วัดเหล่านั้นได้ นอกจากนี้ ถ้าผลการประเมินกิจกรรมเพิ่มเวลารู้สะท้อนถึงความสามารถในการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผู้สอนสามารถนำผลการประเมินนั้นไปเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลได้

๓. คุณภาพผู้เรียน

แผนภาพที่ ๖ คุณภาพผู้เรียน

จากโครงการ/กิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และมีความสุขในการเรียนอย่างแท้จริง โดยมีผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ดังนี้

๓.๑ ผู้เรียนมีความสุข หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้เรียนมีความสนใจใฝ่เรียนรู้ มีความพึงพอใจในการเรียนรู้ เห็นคุณค่าในตนเอง โดยมีพฤติกรรม เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ทุกครั้ง ร่วมแสดงความคิดเห็น ยิ้มแย้มแจ่มใส ส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามกำหนดทุกครั้ง

๓.๒ มีทักษะการเรียนรู้ตามหลักสูตร หมายถึง ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

๓.๓ มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ หมายถึง ความสามารถในการอ่านออก เขียนได้ คิดคำนวณได้ สามารถใช้และรู้เท่าทันเทคโนโลยี มีความรู้ความเข้าใจและสามารถอยู่ร่วมในสังคมที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม

๓.๔ มีทักษะการคิดขั้นสูง หมายถึง ความสามารถในการวางแผน การออกแบบ การคิดค้น เช่น Mind map, Graphic Organizer, Portfolio, ID plan, Info graphic การสร้างภาระงาน/ผลงาน/ชิ้นงาน นวัตกรรม

๓.๕ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึง พฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตร เช่น การมาเรียนทันเวลา การเข้าเรียน/เข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้ง ปฏิบัติงาน/ส่งงานตามกำหนด ไม่เอาสิ่งของของคนอื่นมาเป็นของตนเอง ใช้เครื่องใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกวิธีเพื่อความประหยัดและคุ้มค่าการป้องกันและรักษาความสะอาดของชั้นเรียน/โรงเรียน มีจิตสาธารณะในการช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน การช่วยเหลือพ่อแม่ในการทำงานบ้าน การรักความเป็นไทย

๓.๖ มีทักษะชีวิตและการทำงาน หมายถึง ความสามารถในการตั้งเป้าหมาย การควบคุมตนเอง การปรับตัว การคาดการณ์ การวางแผน การแก้ปัญหา การใช้ภาษา การใช้เทคโนโลยีได้อย่างคล่องแคล่วและรอบคอบ

๓.๗ มีสุขนิสัยและสุขภาพที่พึงประสงค์ หมายถึง การรู้จักเสริมสร้างและป้องกันภาวะสุขภาพ เช่น รักษาความสะอาดของร่างกาย กินอาหารที่มีประโยชน์ ออกกำลังกายสม่ำเสมอ หลีกเลี่ยงอบายมุขและสารเสพติด ระวังแฉะมใส่

๓.๘ มีความสามารถในการแข่งขันนานาชาติ หมายถึง ผู้เรียนมีทักษะทางวิชาการ เช่น ความสามารถด้านภาษา สามารถสืบค้นข้อมูล คิดวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูล คิดสร้างสรรค์ผลงาน ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี สามารถในการแก้ปัญหา และสามารถสร้างผลงานที่เป็นนวัตกรรม

ส่วนที่ ๓

แนวทางการประเมินและคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ : Active Learning

การประเมินผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ : Active Learning เพื่อให้ได้โรงเรียนต้นแบบมีแนวทางสำหรับการประเมินผลการดำเนินงาน ประกอบด้วย คุณสมบัติของสถานศึกษาแนวปฏิบัติในการประเมินและคัดเลือก การดำเนินการคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบ หลักเกณฑ์การประเมินโรงเรียนต้นแบบ และรางวัลที่ได้รับ มีรายละเอียดดังนี้

คุณสมบัติของสถานศึกษา

สถานศึกษาที่มีสิทธิ์เข้ารับการประเมินและคัดเลือกเพื่อรับรางวัลโรงเรียนต้นแบบลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ : Active Learning ได้แก่ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เข้าร่วมโครงการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ที่จัดโครงการ/กิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ตามแนวการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

แนวปฏิบัติในการประเมินและคัดเลือก

การดำเนินการประเมินและคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ : Active Learning ประกอบด้วยคณะกรรมการประเมินและคัดเลือก ๒ ระดับได้แก่ คณะกรรมการระดับเขตพื้นที่การศึกษา และคณะกรรมการระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

- คณะกรรมการระดับเขตพื้นที่การศึกษา มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ๒ คณะได้แก่

๑. คณะกรรมการอำนวยการ ทำหน้าที่วางแผนการประเมิน กลั่นกรองผลการประเมินและเสนอผลไปยังสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย

๑.๑ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	ประธาน
๑.๒ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ได้รับมอบหมาย	รองประธาน
๑.๓ ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา	กรรมการ
๑.๔ ผู้แทน ก.ต.ป.น.	กรรมการ
๑.๕ศึกษานิเทศก์ที่ได้รับมอบหมาย	กรรมการและเลขานุการ

๒. คณะกรรมการประเมิน ทำหน้าที่ประเมินสถานศึกษา โดยให้ประธานคณะกรรมการอำนวยการแต่งตั้ง คณะกรรมการประเมินสถานศึกษา จำนวนทีมละ ๕ คน ประกอบด้วย

๒.๑ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ได้รับมอบหมาย	ประธาน
๒.๒ ผู้อำนวยการกลุ่มภายในสำนักงาน	กรรมการ
๒.๓ ผู้แทน ก.ต.ป.น. เดียวกับคณะกรรมการอำนวยการ	กรรมการ
๒.๔ ศึกษานิเทศก์	กรรมการ
๒.๕ ศึกษานิเทศก์ที่ได้รับมอบหมาย	กรรมการและเลขานุการ

***คณะกรรมการอำนวยการ ลำดับที่ ๑.๓ – ๑.๕ และคณะกรรมการประเมิน ลำดับที่ ๒.๓ – ๒.๕ จะต้องไม่ใช่บุคคลเดียวกัน

การดำเนินการคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบ

๑. ขั้นตอนการดำเนินงาน

๑.๑ ประกาศหลักเกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบ ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้: Active Learning

๑.๒ โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการประเมินตนเองตามแบบประเมินผลการคัดเลือกโรงเรียน

ต้นแบบส่งให้คณะกรรมการประเมิน

๑.๓ คณะกรรมการประเมินพิจารณาคะแนนผลการประเมินตนเองของโรงเรียน โดยตรวจสอบข้อมูลการดำเนินการ จากเอกสารประเมินตนเอง และลงพื้นที่เชิงประจักษ์ เพื่อคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบที่มีคะแนนสูงสุด ๓ ลำดับ

๑.๔ คณะกรรมการอำนวยการ คัดเลือกโรงเรียนต้นแบบฯ ระดับเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน ๑ โรงเรียน เสนอ สพฐ.

๒. วิธีการประเมินและคัดเลือก

๒.๑ ให้โรงเรียนดำเนินการประเมินตนเองตามคู่มือการดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบ ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ : Active Learning ทุกขั้นตอน

๒.๒ คณะกรรมการประเมินตรวจสอบความถูกต้องของคะแนนการประเมิน ชื่อสถานศึกษาที่ตั้ง และข้อมูลส่วนอื่นให้ถูกต้องครบถ้วน ดำเนินการคัดเลือกและเสนอชื่อโรงเรียนต้นแบบที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับสูงสุด ๓ ลำดับต่อคณะกรรมการอำนวยการ

๒.๓ คณะกรรมการอำนวยการ กลั่นกรองผลการประเมินผลการคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบ ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้: Active Learning ระดับเขตพื้นที่การศึกษาจำนวน ๑ โรงเรียนและเสนอผลไปยังสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๒.๔ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พิจารณาคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบจากโรงเรียนที่ผ่านการคัดเลือกเป็นโรงเรียนต้นแบบระดับเขตพื้นที่การศึกษา ประกาศผลการคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบ ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ : Active Learning ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๒๐ โรงเรียน

หลักเกณฑ์การประเมินโรงเรียนต้นแบบ

๑. องค์ประกอบในการประเมิน วิธีการประเมินและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

ในการประเมินโรงเรียนต้นแบบตามเกณฑ์ที่กำหนด ในคู่มือฉบับนี้ได้กำหนดให้มีการประเมินในลักษณะมิติคุณภาพ ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก ๓ ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการโครงการ ด้านการออกแบบการจัดกิจกรรม และด้านคุณภาพผู้เรียน ทั้ง ๓ องค์ประกอบ มีประเด็นพิจารณาสำหรับใช้ในการประเมิน วิธีการประเมิน และเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินที่สอดคล้องกันดังตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ องค์ประกอบในการประเมิน วิธีการประเมิน และเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

องค์ประกอบ ในการประเมิน	ประเด็นพิจารณา	วิธีการประเมิน	เครื่องมือที่ใช้ ในการประเมิน
๑. ด้านการบริหาร จัดการโครงการ	๑.๑ การขับเคลื่อนนโยบาย ๑.๒ ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูพัฒนา นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ : Active Learning ๑.๓ ประสานและแสวงหาแหล่งเรียนรู้นอก สถานศึกษา ภูมิปัญญาต่าง ๆ และความ ร่วมมือกับชุมชน ๑.๔ นิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการกิจกรรม เพิ่มเวลารู้ ๑.๕ สะท้อนผลการดำเนิน โครงการ และนำผลไปใช้ในการ ปรับปรุงพัฒนา	๑. เอกสารการประเมิน ตนเอง ๒. เชิงประจักษ์ (สภาพจริง)	แบบประเมินของ สพฐ.
๒. ด้านการ ออกแบบการ จัดกิจกรรม	๒.๑ วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ๒.๒ วิเคราะห์หลักสูตร ๒.๓ จัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ : Active Learning (๗ หลักการสำคัญ) ๒.๔ สร้างแรงจูงใจการจัดกิจกรรมเชิง บูรณาการ ๒.๕ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะท้อนผล ปรับปรุง และพัฒนา	๑. เอกสารการประเมิน ตนเอง ๒. เชิงประจักษ์ (สภาพจริง)	แบบประเมินของ สพฐ.
๓. ด้านคุณภาพ ผู้เรียน	๓.๑ ผู้เรียนมีความสุข (เช่น การสังเกต การ สะท้อนผลหลังการจัดกิจกรรม) ๓.๒ มีทักษะการเรียนรู้ตามที่หลักสูตร กำหนด ๓.๓ มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ๓.๔ มีทักษะการคิดขั้นสูง ๓.๕ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ๓.๖ มีทักษะชีวิตและการทำงาน ๓.๗ มีสุขนิสัยและสุขภาพที่พึงประสงค์ ๓.๘ มีความสามารถในการแข่งขันนานาชาติ	๑. เอกสารการประเมิน ตนเอง ๒. เชิงประจักษ์ (สภาพจริง)	แบบประเมินของ สพฐ.

๒. ระดับคุณภาพ คำอธิบายระดับคุณภาพ เพื่อใช้ในการประเมิน

จากองค์ประกอบ และประเด็นพิจารณาสำหรับใช้ในการประเมิน นำมากำหนดคำอธิบายระดับคุณภาพ ตามเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubrics) ในแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านที่ ๑ การบริหารจัดการโครงการ

การบริหารจัดการโครงการ หมายถึง การขับเคลื่อนนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ที่มีความสอดคล้องกับพื้นที่และบริบท ส่งเสริมสนับสนุนให้ครู มีนวัตกรรมการเรียนรู้ ประสานและแสวงหาแหล่งเรียนรู้ และมีการนิเทศ ติดตามผล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน

๑.๑ การขับเคลื่อนนโยบาย

การขับเคลื่อนนโยบาย หมายถึง การดำเนินงานที่แสดงให้เห็นถึงการกำหนดผู้รับผิดชอบการทำงานอย่างชัดเจน มีการสร้างความเข้าใจในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ มีการวางแผนการดำเนินงานโครงการมีการติดตาม พร้อมทั้งวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมระหว่างการทำโครงการ จนถึงเสร็จสิ้นการดำเนินการ ตลอดจนมีสรุปรายงานผลการดำเนินโครงการ

ระดับ	คำอธิบายระดับคุณภาพ	หลักฐาน/ร่องรอย
๕ ยอดเยี่ยม	สถานศึกษามีการดำเนินงานที่แสดงให้เห็นถึงการขับเคลื่อนโครงการที่มีประสิทธิภาพ โดยกำหนดผู้รับผิดชอบการทำงานอย่างชัดเจน สร้างความเข้าใจในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ วางแผนการดำเนินงานโครงการนิเทศ ติดตาม พร้อมทั้งวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมระหว่างการทำโครงการจนถึงเสร็จสิ้นการดำเนินการ รวมทั้งสรุปรายงานผลการดำเนินโครงการที่สะท้อนให้เห็นความสำเร็จที่เป็นแบบอย่างได้	<ul style="list-style-type: none"> - แผนการจัดกิจกรรม Active Learning - แผนการดำเนินโครงการ/กิจกรรม - คำสั่งการปฏิบัติหน้าที่ - บันทึกการประชุม
๔ ดีเลิศ	สถานศึกษามีการดำเนินงานที่แสดงให้เห็นถึงการขับเคลื่อนโครงการ ที่มีประสิทธิภาพ โดยกำหนดผู้รับผิดชอบการทำงานอย่างชัดเจน สร้างความเข้าใจในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ วางแผนการดำเนินงานโครงการนิเทศ ติดตาม พร้อมทั้งวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมระหว่างการทำโครงการ จนถึงเสร็จสิ้นการดำเนินการ รวมทั้งสรุปรายงานผลการดำเนินโครงการ	<ul style="list-style-type: none"> - รายงานสรุปผลการขับเคลื่อนโครงการ ฯลฯ
๓ ดี	สถานศึกษามีการดำเนินงานที่แสดงให้เห็นถึงการขับเคลื่อนโครงการ โดยกำหนดผู้รับผิดชอบการทำงานอย่างชัดเจน สร้างความเข้าใจในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ วางแผนการดำเนินงานโครงการนิเทศ ติดตาม พร้อมทั้งวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมเมื่อสิ้นการดำเนินการ รวมทั้งสรุปรายงานผลการดำเนินโครงการ	
๒ ปานกลาง	สถานศึกษามีการดำเนินงานที่แสดงให้เห็นถึงการขับเคลื่อนโครงการ โดยกำหนดผู้รับผิดชอบการทำงานอย่างชัดเจน วางแผนการ	

ระดับ	คำอธิบายระดับคุณภาพ	หลักฐาน/ร่องรอย
	ดำเนินงานโครงการนิเทศ ติดตาม พร้อมทั้งวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมเมื่อสิ้นการดำเนินการ รวมทั้งสรุปรายงานผลการดำเนินโครงการ	
๑ กำลังพัฒนา	สถานศึกษามีการดำเนินงานที่แสดงให้เห็นถึงการขับเคลื่อนโครงการ โดยมีการวางแผนการดำเนินงานโครงการ ติดตาม พร้อมทั้งวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมเมื่อสิ้นการดำเนินการ รวมทั้งสรุปรายงานผลการดำเนินโครงการ	

๑.๒ ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ :

Active Learning

ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ : Active Learning หมายถึง ครูมีการจัดการเรียนรู้ ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ : Active Learning ด้วยวิธีการใหม่ๆ หรือการพัฒนาต่อยอด เพื่อส่งผลให้ผู้เรียนมีความสุข มีทักษะการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนด มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะการคิดขั้นสูง มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีทักษะชีวิต และการทำงาน มีสุขนิสัยและสุขภาพที่พึงประสงค์ และมีความสามารถในการแข่งขันนานาชาติ

ระดับ	คำอธิบายระดับคุณภาพ	หลักฐาน/ร่องรอย
๕ ยอดเยี่ยม	ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ แบบ Active Learning ด้วยวิธีการใหม่ๆ หรือการพัฒนาต่อยอด ที่ส่งผลและแสดงให้เห็นถึงผู้เรียนมีความสุข มีทักษะการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนด มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะการคิดขั้นสูง มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีทักษะชีวิต และการทำงาน มีสุขนิสัยและสุขภาพที่พึงประสงค์ และมีความสามารถในการแข่งขันนานาชาติ อย่างชัดเจนครบทุกประเด็น	<ul style="list-style-type: none"> - แผนการจัดกิจกรรม Active Learning - ชิ้นงานนวัตกรรมครู - รายงานผลการจัดกิจกรรม - รายงานการสัมภาษณ์ - รายงานการสังเกตพฤติกรรม
๔ ดีเลิศ	ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ แบบ Active Learning ด้วยวิธีการใหม่ๆ หรือการพัฒนาต่อยอด ที่ส่งผลและแสดงให้เห็นถึงผู้เรียนมีความสุข มีทักษะการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนด มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะการคิดขั้นสูง มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีทักษะชีวิต และการทำงาน มีสุขนิสัยและสุขภาพที่พึงประสงค์ และมีความสามารถในการแข่งขันนานาชาติ อย่างชัดเจนไม่ครบทุกประเด็น	<ul style="list-style-type: none"> - รูปภาพ วิดิทัศน์กิจกรรม - ผลงานของนักเรียน ชิ้นงาน/ภาระงาน รางวัล/ประกาศนียบัตร/วุฒิบัตร ฯลฯ
๓ ดี	ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ แบบ Active Learning ด้วยวิธีการใหม่ๆ หรือการพัฒนาต่อยอด ที่ส่งผลและแสดงให้เห็นถึงผู้เรียนมีความสุข มีทักษะการเรียนรู้	

ระดับ	คำอธิบายระดับคุณภาพ	หลักฐาน/ร่องรอย
	ตามที่หลักสูตรกำหนด มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะการคิดขั้นสูง มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีทักษะชีวิตและการทำงาน มีสุขนิสัยและสุขภาพที่พึงประสงค์ และมีความสามารถในการแข่งขันนานาชาติ แต่รายละเอียดขาดความชัดเจนหลายประเด็น	
๒ ปานกลาง	ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ แบบ Active Learning ด้วยวิธีการใหม่ๆ หรือการพัฒนาต่อยอด ที่ส่งผลและแสดงให้เห็นถึงผู้เรียนมีความสุข มีทักษะการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนด มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะการคิดขั้นสูง มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีทักษะชีวิตและการทำงาน มีสุขนิสัยและสุขภาพที่พึงประสงค์ และมีความสามารถในการแข่งขันนานาชาติ แต่รายละเอียดขาดความชัดเจนทุกประเด็น	
๑ กำลังพัฒนา	ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ แบบ Active Learning ด้วยวิธีการใหม่ๆ หรือการพัฒนาต่อยอด ที่ส่งผลและแสดงให้เห็นถึงผู้เรียนมีความสุข มีทักษะการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนด มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะการคิดขั้นสูง มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีทักษะชีวิตและการทำงาน มีสุขนิสัยและสุขภาพที่พึงประสงค์ และมีความสามารถในการแข่งขันนานาชาติ ไม่ครบทุกประเด็น	

๑.๓ ประสานและแสวงหาแหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษา ภูมิปัญญาต่างๆ และความร่วมมือกับ

ชุมชน

ประสานและแสวงหาแหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษา ภูมิปัญญาต่างๆ และความร่วมมือกับชุมชน หมายถึง การดำเนินงานที่แสดงให้เห็นถึงการสำรวจ การประสานความร่วมมือเพื่อใช้แหล่งเรียนรู้ การได้รับการสนับสนุนให้ใช้แหล่งเรียนรู้ ภาครัฐ เอกชน และชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน ที่อยู่ในท้องถิ่น รวมทั้งร่วมวางแผนการจัดกิจกรรมกับภาครัฐ เอกชน และชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อใช้แหล่งเรียนรู้ ในท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนมีการต่อยอดกิจกรรมสู่การประกอบอาชีพ การเข้าร่วมแข่งขัน ในระดับชาติ นานาชาติ และมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์สู่สาธารณชน

ระดับ	คำอธิบายระดับคุณภาพ	หลักฐาน/ร่องรอย
๕ ยอดเยี่ยม	สถานศึกษามีการดำเนินงาน ประสานความร่วมมือเพื่อใช้แหล่งเรียนรู้ ได้รับการสนับสนุนให้ใช้แหล่งเรียนรู้ ภาครัฐ เอกชน และชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน ที่อยู่ในท้องถิ่น รวมทั้งร่วมวางแผนการจัดกิจกรรม เพื่อใช้แหล่งเรียนรู้ ในท้องถิ่นอย่าง	- ทำเนียบ/ทะเบียนรายชื่อ - แผนยุทธศาสตร์ - แผนการดำเนินงาน

ระดับ	คำอธิบายระดับคุณภาพ	หลักฐาน/ร่องรอย
	ต่อเนื่อง ตลอดจนมีการต่อยอดกิจกรรมสู่การประกอบอาชีพ การเข้าร่วมแข่งขัน ในระดับชาติ นานาชาติ และมีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์สู่สาธารณชน	- แผนการจัดกิจกรรม Active Learning - ผลงานของนักเรียน - บันทึกผลการประชุม - รูปภาพ วิดิทัศน์ ฯลฯ
๔ ดีเลิศ	สถานศึกษามีการดำเนินงาน ประสานความร่วมมือเพื่อใช้แหล่งเรียนรู้ ได้รับการสนับสนุนให้ใช้แหล่งเรียนรู้ ภาครัฐ เอกชน และชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปรชาญชาวบ้าน ที่อยู่ในท้องถิ่น รวมทั้งร่วมวางแผนการจัดกิจกรรม เพื่อใช้แหล่งเรียนรู้ ในท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนมีการต่อยอดกิจกรรมสู่การประกอบอาชีพ หรือการเข้าร่วมแข่งขัน ในระดับชาติ นานาชาติ และมีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์สู่สาธารณชน	
๓ ดี	สถานศึกษามีการดำเนินงาน ประสานความร่วมมือเพื่อใช้แหล่งเรียนรู้ ได้รับการสนับสนุนให้ใช้แหล่งเรียนรู้ ภาครัฐ เอกชน และชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปรชาญชาวบ้าน ที่อยู่ในท้องถิ่น รวมทั้งร่วมวางแผนการจัดกิจกรรม เพื่อใช้แหล่งเรียนรู้ ในท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนมีการต่อยอดกิจกรรมสู่การประกอบอาชีพ และหรือการเข้าร่วมแข่งขัน ในระดับชาติ นานาชาติ แต่ขาดการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์สู่สาธารณชน	
๒ ปานกลาง	สถานศึกษามีการดำเนินงาน ประสานความร่วมมือเพื่อใช้แหล่งเรียนรู้ ได้รับการสนับสนุนให้ใช้แหล่งเรียนรู้ ภาครัฐ เอกชน และชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปรชาญชาวบ้าน ที่อยู่ในท้องถิ่น และหรือร่วมวางแผนการจัดกิจกรรม เพื่อใช้แหล่งเรียนรู้ ในท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนมีการต่อยอดกิจกรรมสู่การประกอบอาชีพ	
๑ กำลังพัฒนา	สถานศึกษามีการดำเนินงาน ประสานความร่วมมือเพื่อใช้แหล่งเรียนรู้ และหรือได้รับการสนับสนุนให้ใช้แหล่งเรียนรู้ ภาครัฐ เอกชน และชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปรชาญชาวบ้าน ที่อยู่ในท้องถิ่น และหรือร่วมวางแผนการจัดกิจกรรม เพื่อใช้แหล่งเรียนรู้ ในท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง และหรือมีการต่อยอดกิจกรรมสู่การประกอบอาชีพ	

๑.๔ นิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ : Active Learning

นิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ : Active Learning หมายถึง การดำเนินงานที่แสดงให้เห็นถึงการมอบหมาย แต่งตั้งผู้รับผิดชอบการนิเทศอย่างชัดเจน มีแผนการนิเทศ กำกับ ติดตาม มีการดำเนินการตามแผน มีการทบทวนหลังการปฏิบัติการนิเทศ และมีการนำผลการนิเทศไปใช้ปรับปรุงพัฒนา

ระดับ	คำอธิบายระดับคุณภาพ	หลักฐาน/ร่องรอย
๕ ยอดเยี่ยม	สถานศึกษาดำเนินงานนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการกิจกรรมแบบ Active Learning ที่แสดงให้เห็นถึงการมอบหมาย แต่งตั้งผู้รับผิดชอบการนิเทศอย่างชัดเจน มีแผนการนิเทศ กำกับ ติดตาม ดำเนินการตามแผน ทบทวนหลังการปฏิบัติการนิเทศ และนำผลการนิเทศไปใช้ปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	- คำสั่งการปฏิบัติ หน้าที่ - แผนการนิเทศ กำกับ ติดตาม - เครื่องมือการ ประเมินผล - รายงานผลการนิเทศ
๔ ดีเลิศ	สถานศึกษาดำเนินงานนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการกิจกรรมแบบ Active Learning ที่แสดงให้เห็นถึงการมอบหมาย แต่งตั้งผู้รับผิดชอบการนิเทศอย่างชัดเจน มีแผนการนิเทศ กำกับ ติดตาม ดำเนินการตามแผน ทบทวนหลังการปฏิบัติการนิเทศ และนำผลการนิเทศไปใช้ปรับปรุงพัฒนา	
๓ ดี	สถานศึกษาดำเนินงานนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการกิจกรรมแบบ Active Learning ที่แสดงให้เห็นถึงการมอบหมาย แต่งตั้งผู้รับผิดชอบการนิเทศอย่างชัดเจน มีแผนการนิเทศ กำกับ ติดตาม ดำเนินการตามแผน ทบทวนหลังการปฏิบัติการนิเทศ และหรือมีการนำผลการนิเทศไปใช้ปรับปรุงพัฒนา	
๒ ปานกลาง	สถานศึกษาดำเนินงานนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการกิจกรรมแบบ Active Learning ที่แสดงให้เห็นถึงการมอบหมาย แต่งตั้งผู้รับผิดชอบการนิเทศอย่างชัดเจน มีแผนการนิเทศ กำกับ ติดตาม ดำเนินการตามแผน และหรือทบทวนหลังการปฏิบัติการนิเทศ และหรือมีการนำผลการนิเทศไปใช้ปรับปรุงพัฒนา	
๑ กำลังพัฒนา	สถานศึกษาดำเนินงานนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการกิจกรรมแบบ Active Learning ที่แสดงให้เห็นถึงแผนการนิเทศ กำกับ ติดตาม ดำเนินการตามแผน และหรือทบทวนหลังการปฏิบัติการนิเทศ และหรือมีการนำผลการนิเทศไปใช้ปรับปรุงพัฒนา	

๑.๕ สะท้อนผลการดำเนินโครงการ และ นำผลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนา

สะท้อนผลการดำเนินโครงการและนำผลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนา หมายถึง การดำเนินงานที่แสดงให้เห็นถึงการกำหนดแผนการทบทวนการปฏิบัติงานขับเคลื่อนโครงการฯ มีการทบทวนการปฏิบัติงาน และมีการสะท้อนการขับเคลื่อนโครงการในภาพรวม ตลอดจนมีการนำผลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนา และสรุปภาพความสำเร็จของโครงการ

ระดับ	คำอธิบายระดับคุณภาพ	หลักฐาน/ร่องรอย
๕ ยอดเยี่ยม	สถานศึกษาสะท้อนผลการดำเนินโครงการและนำผลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนา โดยแสดงให้เห็นถึงการกำหนดแผนการทบทวนการปฏิบัติงานขับเคลื่อนโครงการฯ การทบทวนการปฏิบัติงาน การสะท้อนการขับเคลื่อนโครงการในภาพรวม การนำผลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนา และสรุปภาพความสำเร็จของโครงการอย่างชัดเจน และเป็นแบบอย่าง สามารถสร้างเครือข่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ	- แผนการทบทวนการปฏิบัติงานขับเคลื่อนโครงการฯ - รายงานผลความสำเร็จของโครงการ
๔ ดีเลิศ	สถานศึกษาสะท้อนผลการดำเนินโครงการและนำผลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนา โดยแสดงให้เห็นถึงการกำหนดแผนการทบทวนการปฏิบัติงานขับเคลื่อนโครงการฯ การทบทวนการปฏิบัติงาน การสะท้อนการขับเคลื่อนโครงการในภาพรวม การนำผลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนา และสรุปภาพความสำเร็จของโครงการอย่างชัดเจนไม่ครบทุกประเด็น	
๓ ดี	สถานศึกษาสะท้อนผลการดำเนินโครงการ โดยแสดงให้เห็นถึงการกำหนดแผนการทบทวนการปฏิบัติงานขับเคลื่อนโครงการฯ การทบทวนการปฏิบัติงาน การสะท้อนการขับเคลื่อนโครงการในภาพรวม การนำผลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนา และหรือสรุปภาพความสำเร็จของโครงการ	
๒ ปานกลาง	สถานศึกษาสะท้อนผลการดำเนินโครงการ โดยแสดงให้เห็นถึงการกำหนดแผนการทบทวนการปฏิบัติงานขับเคลื่อนโครงการฯ การทบทวนการปฏิบัติงาน การสะท้อนการขับเคลื่อนโครงการในภาพรวม และหรือการนำผลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนา และหรือสรุปภาพความสำเร็จของโครงการ	
๑ กำลังพัฒนา	สถานศึกษาสะท้อนผลการดำเนินโครงการ โดยแสดงให้เห็นถึงการกำหนดแผนการทบทวนการปฏิบัติงานขับเคลื่อนโครงการฯ การทบทวนการปฏิบัติงาน และหรือการสะท้อนการขับเคลื่อนโครงการในภาพรวม และหรือการนำผลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนา และหรือสรุปภาพความสำเร็จของโครงการ	

ด้านที่ ๒ การออกแบบกิจกรรมการจัดกิจกรรม

การออกแบบการเรียนการจัดกิจกรรม เป็นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ที่เน้นผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรม (Active Learning) คิดวิเคราะห์ทำงานเป็นทีม สามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ โดยผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning

๒.๑ วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล

ครูวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การทดสอบและการประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม Active Learning ฯลฯ โดยศึกษาและวิเคราะห์ ศักยภาพและความต้องการในการเรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรม นำข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียนมาวางแผนการจัดกิจกรรมที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

ระดับ	คำอธิบายระดับคุณภาพ	หลักฐาน/ร่องรอย
๕ ยอดเยี่ยม	วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยศึกษาและวิเคราะห์ศักยภาพและความต้องการในการเรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรม และนำข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียนมาวางแผนการจัดกิจกรรมโดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง	- ข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล - แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน
๔ ดีเลิศ	วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยศึกษาและวิเคราะห์ศักยภาพและความต้องการในการเรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรม และนำข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียนมาวางแผนการจัดกิจกรรม	- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน - แบบประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม
๓ ดี	วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยศึกษาและวิเคราะห์ศักยภาพและความต้องการในการเรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรม	Active Learning ฯลฯ
๒ ปานกลาง	ศึกษาศักยภาพและความต้องการของผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยไม่เน้นวิธีการศึกษาที่หลากหลาย	
๑ กำลังพัฒนา	ไม่มีการศึกษาและวิเคราะห์ศักยภาพและความต้องการของผู้เรียนเป็นรายบุคคลก่อนการจัดกิจกรรม Active Learning	

๒.๒ วิเคราะห์หลักสูตร

มีการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑และฉบับปรับปรุงพุทธศักราช ๒๕๖๐ ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิด ความรู้/ความคิดรวบยอด (Knowledge) ทักษะ/การปฏิบัติ (P : Performance) และคุณลักษณะ (Attribute) สู่การออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตร ที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง (Active Learning) ตามความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน

ระดับ	คำอธิบายระดับคุณภาพ	หลักฐาน/ร่องรอย
๕ ยอดเยี่ยม	วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑และฉบับปรับปรุงพุทธศักราช ๒๕๖๐ โดยนำข้อมูลมาออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตร ที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง (Active Learning)	- ผลการวิเคราะห์ หลักสูตร - แผนการจัดกิจกรรม Active Learning - ชิ้นงาน/ภาระงาน - ผลงานของนักเรียน
๔ ดีเลิศ	วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑และฉบับปรับปรุงพุทธศักราช ๒๕๖๐ โดยนำข้อมูลมาออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตร	ฯลฯ
๓ ดี	วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑และฉบับปรับปรุงพุทธศักราช ๒๕๖๐ โดยนำข้อมูลมาออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	
๒ ปานกลาง	วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑และฉบับปรับปรุงพุทธศักราช ๒๕๖๐	
๑ กำลังพัฒนา	ไม่มีการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑และฉบับปรับปรุงพุทธศักราช ๒๕๖๐	

๒.๓ จัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง (Active Learning ๗ หลักการสำคัญ)

ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริง (Active learning) โดยมีการเชื่อมโยงตัวชีวิต จัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างมีความสุข ตอบสนองความสนใจ ความถนัด ผู้เรียนได้วางแผน และเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ทำงานอย่างเป็นระบบ ใช้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญา และเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน อาทิ ทักษะการคิดขั้นสูงจากการลงมือปฏิบัติ ทักษะอาชีพ ทักษะชีวิต และเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่พร้อมสู่การเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ ในศตวรรษที่ ๒๑

ระดับ	คำอธิบายระดับคุณภาพ	หลักฐาน/ร่องรอย
๕ ยอดเยี่ยม	ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริง (Active learning) โดยมีการเชื่อมโยงตัวชีวิต จัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนรู้อย่างมีความสุข ตอบสนองความสนใจ ความถนัด ผู้เรียนได้วางแผน และเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ทำงานอย่างเป็นระบบ ใช้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญา และเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง	- แผนการจัดกิจกรรม Active Learning - แบบบันทึกผลการจัดกิจกรรม - ชิ้นงาน/ภาระงาน - ผลงานของนักเรียน
๔ ดีเลิศ	ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริง (Active learning) โดยมีการเชื่อมโยงตัวชีวิต จัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนรู้อย่างมีความสุข ตอบสนองความสนใจ ความถนัด ผู้เรียนได้วางแผน และเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ทำงานอย่างเป็นระบบ ใช้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญา และเทคโนโลยีสารสนเทศ	- รูปภาพ วิดีทัศน์ กิจกรรม ฯลฯ
๓ ดี	ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริง (Active learning) โดยมีการเชื่อมโยงตัวชีวิต จัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนรู้อย่างมีความสุข ตอบสนองความสนใจ ความถนัด ผู้เรียนได้วางแผน และเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม และทำงานอย่างเป็นระบบ	
๒ ปานกลาง	ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริง (Active learning) โดยมีการเชื่อมโยงตัวชีวิต จัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนรู้อย่างมีความสุข ตอบสนองความสนใจและความถนัด	
๑ กำลังพัฒนา	ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ไม่ได้เน้นการปฏิบัติจริง (Active learning)	

๒.๔ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning เพื่อสร้างแรงจูงใจผู้เรียน ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการหรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning เพื่อสร้างแรงจูงใจผู้เรียน ครูผู้สอนต้องมีกิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ แสวงหาความรู้ สร้างบรรยากาศที่เสริมสร้างทักษะกระบวนการในการเรียนรู้ ผ่านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงและผู้เรียนสามารถนำวิธีการจากกิจกรรมไปใช้ในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน

ระดับ	คำอธิบายระดับคุณภาพ	หลักฐาน/ร่องรอย
๕ ยอดเยี่ยม	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning ที่เน้นการสร้างแรงจูงใจผู้เรียน มีกิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ จัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ หรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ โดยเชื่อมโยงกับชีวิตจริงและผู้เรียนสามารถนำวิธีการจากกิจกรรมไปใช้ในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน	- แผนการจัดกิจกรรม Active Learning - บันทึกผลการจัดกิจกรรม - ชิ้นงาน/ภาระงาน
๔ ดีเลิศ	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning ที่เน้นการสร้างแรงจูงใจผู้เรียน มีกิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ และจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง	- ผลงานของนักเรียน - รูปภาพ วิดีทัศน์ กิจกรรม
๓ ดี	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning ที่เน้นการสร้างแรงจูงใจผู้เรียน มีกิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้	ฯลฯ
๒ ปานกลาง	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning สร้างแรงจูงใจผู้เรียน และมีกิจกรรมที่กระตุ้นการเรียนรู้	
๑ กำลังพัฒนา	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ไม่เป็นไปตามแนวคิด Active Learning และนักเรียนเรียนรู้จากการฟังบรรยาย	

๒.๕ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะท้อนผล ปรับปรุงและพัฒนา

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะท้อนผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริง (Active learning) เพื่อนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้

ระดับ	คำอธิบายระดับคุณภาพ	หลักฐาน/ร่องรอย
๕ ยอดเยี่ยม	ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องใช้กระบวนการ PLC ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะท้อนผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นำผลมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจริง (Active Learning)	- ปฏิทินการดำเนินงาน PLC - บันทึกผลการจัดกิจกรรม PLC
๔ ดีเลิศ	ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องใช้กระบวนการ PLC ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะท้อนผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	- รูปภาพ วิดีทัศน์ กิจกรรม PLC
๓ ดี	ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสะท้อนผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ฯลฯ

ระดับ	คำอธิบายระดับคุณภาพ	หลักฐาน/ร่องรอย
๒ ปานกลาง	ครูร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสะท้อนผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	
๑ กำลังพัฒนา	ครูไม่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสะท้อนผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	

ด้านที่ ๓ ด้านคุณภาพผู้เรียน

๓.๑ ผู้เรียนมีความสุข

ผู้เรียนมีความสุข หมายถึง พฤติกรรมของผู้เรียนที่แสดงออกถึงความพึงพอใจในการเข้าร่วมทำกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ได้แก่ ความสนใจ ความร่าเริงเบิกบาน การเข้าร่วมกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ เป็นต้น

ร้อยละของผู้เรียนมีความสุข หมายถึง ร้อยละของผู้เรียนในสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินผู้เรียนมีความสุข

ระดับ	คำอธิบายระดับคุณภาพ	หลักฐาน/ร่องรอย
๕ ยอดเยี่ยม	ร้อยละ ๘๐ - ๑๐๐ ของผู้เรียนมีความสุข	- แผนการจัดกิจกรรม - รายงานความพึงพอใจ
๔ ดีเลิศ	ร้อยละ ๗๐ - ๗๙ ของผู้เรียนมีความสุข	- รายงานการสัมภาษณ์ - ภาพกิจกรรม
๓ ดี	ร้อยละ ๖๐ - ๖๙ ของผู้เรียนมีความสุข	- รายงานโครงการจัดกิจกรรม
๒ ปานกลาง	ร้อยละ ๕๐ - ๕๙ ของผู้เรียนมีความสุข	- การสังเกตพฤติกรรม
๑ กำลังพัฒนา	ร้อยละ ๐ - ๔๙ ของผู้เรียนมีความสุข	

๓.๒ มีทักษะการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนด

ทักษะการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนด หมายถึง ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ร้อยละของผู้เรียนที่มีทักษะ หมายถึง ร้อยละของผู้เรียนที่มีทักษะการเรียนรู้ตามที่หลักสูตร กำหนดจากผลการประเมินในภาพรวมของสถานศึกษา

ระดับ	คำอธิบายระดับคุณภาพ	หลักฐาน/ร่องรอย
๕ ยอดเยี่ยม	ร้อยละ ๘๐ - ๑๐๐ ของผู้เรียนที่มีทักษะการเรียนรู้	- ปพ.๕ - รายงานโครงการ/ กิจกรรม สัมภาษณ์ สังเกต แผนการ จัดการเรียนรู้ หรือ อื่น ๆ
๔ ดีเลิศ	ร้อยละ ๗๐ - ๗๙ ของผู้เรียนที่มีทักษะการเรียนรู้	
๓ ดี	ร้อยละ ๖๐ - ๖๙ ของผู้เรียนที่มีทักษะการเรียนรู้	
๒ ปานกลาง	ร้อยละ ๕๐ - ๕๙ ของผู้เรียนที่มีทักษะการเรียนรู้	
๑ กำลังพัฒนา	ร้อยละ ๐ - ๔๙ ของผู้เรียนที่มีทักษะการเรียนรู้	

๓.๓ มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑

ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ หมายถึง ทักษะ ๓ Rs ประกอบด้วย ๑) การอ่านออก (Reading) ๒) การเขียนได้ (Writing) และ ๓) การคิดเลขเป็น (Arithmetic) และทักษะ ๘ Cs ประกอบด้วย ๑) ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving Skill) ๒) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creative and Innovation Skill) ๓) ทักษะด้านการเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross-cultural Understanding Skill) ๔) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ (Collaboration Teamwork and Leadership Skill) ๕) ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ (Communication, Information and Media Literacy Skill) ๖) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy Skill) ๗) ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skill) และ ๘) ความมีเมตตา กรุณา วินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion)

ร้อยละของนักเรียนที่ผ่านการประเมินทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ ๒๑ หมายถึง ร้อยละของนักเรียนในสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ ๒๑

ระดับ	คำอธิบายระดับคุณภาพ	หลักฐาน/ร่องรอย
๕ ยอดเยี่ยม	ร้อยละ ๘๐ - ๑๐๐ ของผู้เรียนที่ผ่านการประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑	- รายงานสรุปผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
๔ ดีเลิศ	ร้อยละ ๗๐ - ๗๙ ของผู้เรียนที่ผ่านการประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑	- รายงานสรุปผลการประเมินการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน
๓ ดี	ร้อยละ ๖๐ - ๖๙ ของผู้เรียนที่ผ่านการประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑	- รายงานสรุปผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
๒ ปานกลาง	ร้อยละ ๕๐ - ๕๙ ของผู้เรียนที่ผ่านการประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑	- การสัมภาษณ์
๑ กำลังพัฒนา	ร้อยละ ๐ - ๔๙ ของผู้เรียนที่ผ่านการประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑	- การสังเกต พฤติกรรม - ภาพกิจกรรม

๓.๔ มีทักษะการคิดขั้นสูง

ทักษะการคิดขั้นสูง หมายถึง ความสามารถและความชำนาญในการวางแผนการทำงาน การแสวงหาความรู้ การแก้ปัญหาและการสร้างสรรค์นวัตกรรม

ผลการประเมินทักษะการคิดขั้นสูงโดยภาพรวมของสถานศึกษา เป็นผลการประเมินที่ทุกสถานศึกษาดำเนินการประเมินสรุปทุกโครงการและกิจกรรมการเรียนรู้ นำเสนอโดยภาพรวมและภาพย่อยในทักษะการคิดขั้นสูงที่ได้จากการประเมิน นำเสนอเป็นร้อยละ

ระดับ	คำอธิบายระดับคุณภาพ	หลักฐาน/ร่องรอย
๕ ยอดเยี่ยม	ร้อยละ ๘๐ - ๑๐๐ ของผลการประเมินทักษะการคิดขั้นสูงโดยภาพรวมของสถานศึกษา	- แผนการดำเนินโครงการ/กิจกรรม/แผนการจัดการเรียนรู้
๔ ดีเลิศ	ร้อยละ ๗๐ - ๗๙ ของผลการประเมินทักษะการคิดขั้นสูงโดยภาพรวมของสถานศึกษา	- บันทึกการประชุม
๓ ดี	ร้อยละ ๖๐ - ๖๙ ของผลการประเมินทักษะการคิดขั้นสูงโดยภาพรวมของสถานศึกษา	- เครื่องมือการประเมินผล
๒ ปานกลาง	ร้อยละ ๕๐ - ๕๙ ของผลการประเมินทักษะการคิดขั้นสูงโดยภาพรวมของสถานศึกษา	- คำสั่งการปฏิบัติงาน
๑ กำลังพัฒนา	ร้อยละ ๐ - ๔๙ ของผลการประเมินทักษะการคิดขั้นสูงโดยภาพรวมของสถานศึกษา	- ผลการประเมินทักษะขั้นสูง - ภาพถ่าย/รูปภาพ ฯลฯ

๓.๕ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑ จำนวน ๘ ประการ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะที่ผู้เรียนผ่านการประเมิน คุณลักษณะที่พึงประสงค์

ร้อยละของนักเรียนที่ผ่านการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นร้อยละของนักเรียนใน สถานศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ระดับ	คำอธิบายระดับคุณภาพ	หลักฐาน/ร่องรอย
๕ ยอดเยี่ยม	ร้อยละ ๘๐ - ๑๐๐ ของผู้เรียนที่ผ่านการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์	- รายงานการประเมิน โครงการ/กิจกรรม
๔ ดีเลิศ	ร้อยละ ๗๐ - ๗๙ ของผู้เรียนที่ผ่านการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์	- ภาพกิจกรรม
๓ ดี	ร้อยละ ๖๐ - ๖๙ ของผู้เรียนที่ผ่านการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์	
๒ ปานกลาง	ร้อยละ ๕๐ - ๕๙ ของผู้เรียนที่ผ่านการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์	
๑ กำลังพัฒนา	ร้อยละ ๐ - ๔๙ ของผู้เรียนที่ผ่านการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์	

๓.๖ ทักษะชีวิตและการทำงาน

ทักษะชีวิตและการทำงาน หมายถึง ความสามารถในการตั้งเป้าหมาย ควบคุมตนเอง ปรับตัวคาดการณ์ วางแผน ความคิดริเริ่ม และการแก้ปัญหาได้อย่างคล่องแคล่ว

ร้อยละของการมีทักษะชีวิตและการทำงาน หมายถึง ร้อยละของผู้เรียนในสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินการมีทักษะชีวิตและการทำงาน

ระดับ	คำอธิบายระดับคุณภาพ	หลักฐาน/ร่องรอย
๕ ยอดเยี่ยม	ร้อยละ ๘๐ - ๑๐๐ ของผู้เรียนที่มีทักษะชีวิตและการทำงาน	- แผนการจัดกิจกรรม - รายงานการ สัมภาษณ์
๔ ดีเลิศ	ร้อยละ ๗๐ - ๗๙ ของผู้เรียนที่มีทักษะชีวิตและการทำงาน	- รายงานการสังเกต พฤติกรรม
๓ ดี	ร้อยละ ๖๐ - ๖๙ ของผู้เรียนที่มีทักษะชีวิตและการทำงาน	- รายงานโครงการจัด กิจกรรม
๒ ปานกลาง	ร้อยละ ๕๐ - ๕๙ ของผู้เรียนที่มีทักษะชีวิตและการทำงาน	- ภาพกิจกรรม
๑ กำลังพัฒนา	ร้อยละ ๐ - ๔๙ ของผู้เรียนที่มีทักษะชีวิตและการทำงาน	

๓.๗ มีสุขนิสัยและสุขภาพที่พึงประสงค์

สุขนิสัยและสุขภาพที่พึงประสงค์ หมายถึง การรู้จักเสริมสร้างและป้องกันภาวะสุขภาพ เช่น รักษาความสะอาดของร่างกาย กินอาหารที่มีประโยชน์ ออกกำลังกายสม่ำเสมอ หลีกเลี่ยงอบายมุข และสารเสพติด ร่าเริงแจ่มใส เป็นต้น

การผ่านเกณฑ์การประเมิน หมายถึง การผ่านเกณฑ์การประเมินของผู้เรียนผ่านการวัดผลการจัดกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ที่สถานศึกษากำหนดไว้

ระดับ	คำอธิบายระดับคุณภาพ	หลักฐาน/ร่องรอย
๕ ยอดเยี่ยม	ร้อยละ ๘๐ - ๑๐๐ ของผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน	- แผนการจัดกิจกรรม - รายงานการประเมิน
๔ ดีเลิศ	ร้อยละ ๗๐ - ๗๙ ของผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน	โครงการ/กิจกรรม - ภาพกิจกรรม
๓ ดี	ร้อยละ ๖๐ - ๖๙ ของผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน	ฯลฯ
๒ ปานกลาง	ร้อยละ ๕๐ - ๕๙ ของผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน	
๑ กำลังพัฒนา	ร้อยละ ๐ - ๔๙ ของผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน	

๓.๘ ความสามารถในการแข่งขันนานาชาติ

ความสามารถในการแข่งขันนานาชาติ หมายถึง ผลลัพธ์ของกระบวนการดำเนินงานของสถานศึกษาที่แสดงถึงความสามารถในการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันนานาชาติด้านการบริหารสถานศึกษาและพัฒนาครูด้วยการมีส่วนร่วม การพัฒนาผู้เรียนด้านสมอง จิตใจ ทักษะปฏิบัติและสุขภาพครอบคลุมตามบริบทท้องถิ่นภูมิปัญญา บูรณาการเทคโนโลยีต่อยอดสู่นวัตกรรมที่ยอมรับนานาชาติ

ผลลัพธ์ ประกอบด้วย รายงานผลความสำเร็จของการดำเนินการ ผลการดำเนินงานการแข่งขันนานาชาติร้อยละของเป้าหมายรายปี ตามแผนยุทธศาสตร์ และผลงานเป็นที่ยอมรับในเวทีการแข่งขันนานาชาติ

ระดับ	คำอธิบายระดับคุณภาพ	หลักฐาน/ร่องรอย
๕ ยอดเยี่ยม	มี ๔ ผลงาน/ผลลัพธ์ หรือมากกว่า	- แผนการจัดกิจกรรม - รายงานการประเมิน
๔ ดีเลิศ	มี ๓ ผลงาน/ผลลัพธ์	โครงการ/กิจกรรม - ชิ้นงานนวัตกรรม
๓ ดี	มี ๒ ผลงาน/ผลลัพธ์	- ผลงาน/รางวัล/ ประกาศนียบัตร/ วุฒิบัตร
๒ ปานกลาง	มี ๑ ผลงาน/ผลลัพธ์	- ภาพกิจกรรม
๑ กำลังพัฒนา	ไม่มีผลงานเข้าร่วม	ฯลฯ

แบบบันทึกการประเมินด้านการบริหารจัดการโครงการ
ด้านการออกแบบการจัดกิจกรรม และด้านคุณภาพผู้เรียน

องค์ประกอบในการประเมิน และประเด็นพิจารณา	ระดับคุณภาพ					น้ำหนัก คะแนน
	๕ ยอด เยี่ยม	๔ ดีเลิศ	๓ ดี	๒ ปาน กลาง	๑ กำลัง พัฒนา	
๑. ด้านการบริหารจัดการโครงการ						๓๐
๑.๑ การขับเคลื่อนนโยบาย						๖
๑.๒ ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ : Active Learning						๖
๑.๓ ประสานและแสวงหาแหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษา ภูมิปัญญาต่าง ๆ และความร่วมมือกับชุมชน						๖
๑.๔ นิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้						๖
๑.๕ สะท้อนผลการดำเนินโครงการ และนำผลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนา						๖
คะแนนเฉลี่ยด้านการบริหารจัดการโครงการ						
๒. ด้านการออกแบบการจัดกิจกรรม						๓๐
๒.๑ วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล						๖
๒.๒ วิเคราะห์หลักสูตร						๖
๒.๓ จัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ : Active Learning (๗ หลักการสำคัญ)						๖
๒.๔ สร้างแรงจูงใจการจัดกิจกรรมเชิงบูรณาการ						๖
๒.๕ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะท้อนผล ปรับปรุงและพัฒนา						๖
คะแนนเฉลี่ยด้านการออกแบบการจัดกิจกรรม						
๓. ด้านคุณภาพผู้เรียน						๔๐
๓.๑ ผู้เรียนมีความสุข (เช่น การสังเกต การสะท้อนผลหลังการจัดกิจกรรม)						๕
๓.๒ มีทักษะการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนด						๕
๓.๓ มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑						๕
๓.๔ มีทักษะการคิดขั้นสูง						๕
๓.๕ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์						๕
๓.๖ มีทักษะชีวิตและการทำงาน						๕

องค์ประกอบในการประเมิน และประเด็นพิจารณา	ระดับคุณภาพ					น้ำหนัก คะแนน
	๕ ยอดเยี่ยม	๔ ดีเลิศ	๓ ดี	๒ ปานกลาง	๑ กำลังพัฒนา	
๓.๗ มีสุขนิสัยและสุขภาพที่พึงประสงค์						๕
๓.๘ มีความสามารถในการแข่งขันนานาชาติ						๕
คะแนนเฉลี่ยด้านคุณภาพผู้เรียน						
คะแนนเฉลี่ยรวมทั้ง ๓ ด้าน						

๓. การคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบ

คณะกรรมการระดับเขตพื้นที่การศึกษา

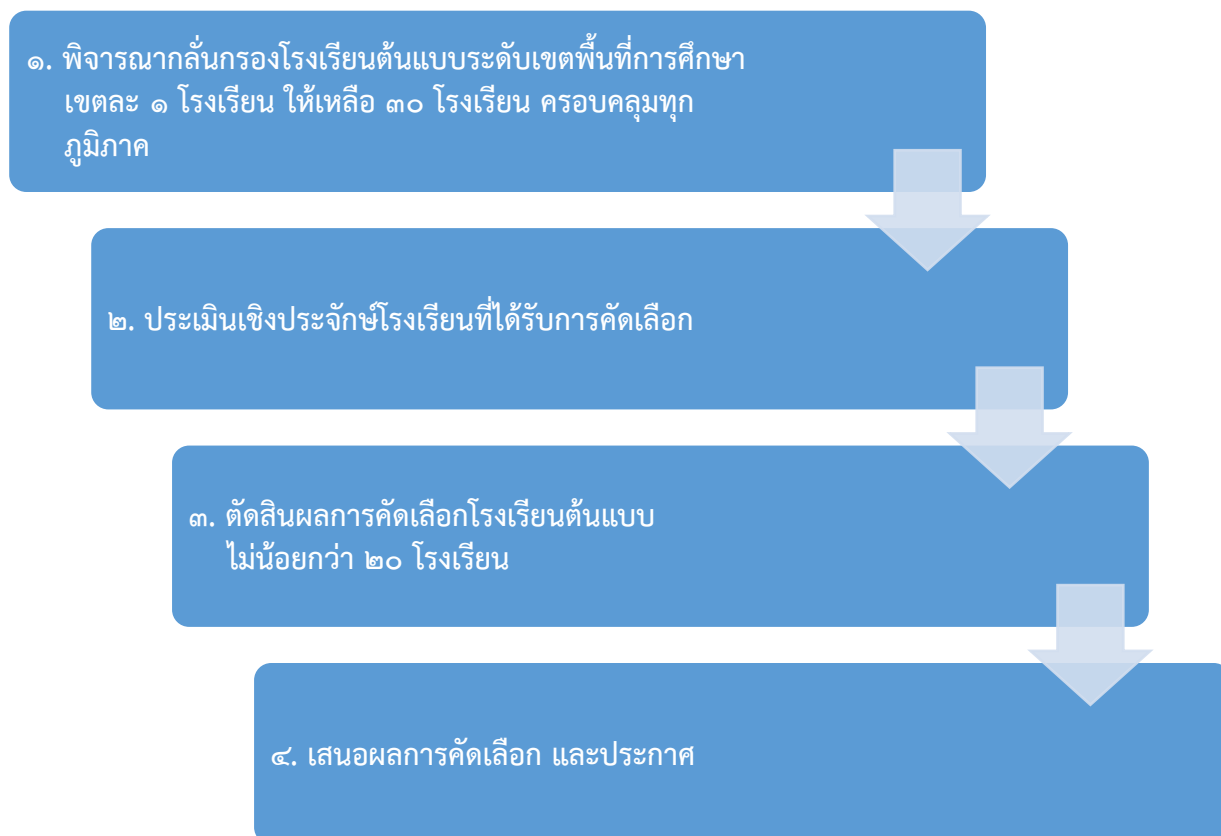
๓.๑ คณะกรรมการประเมินนำผลการให้คะแนนมาพิจารณา และจัดลำดับคะแนนรวมตามองค์ประกอบ ๓ ด้าน จากคะแนนมากที่สุด ไปหาน้อยที่สุด และคัดเลือกโรงเรียน ใน ๓ ลำดับแรกเป็นโรงเรียนต้นแบบ ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ : Active Learning เสนอชื่อโรงเรียนต่อคณะกรรมการอำนวยการเพื่อพิจารณาในขั้นตอนต่อไป โดยมีระดับคะแนนดังนี้

๑) คะแนนเฉลี่ยในแต่ละด้าน ไม่ต่ำกว่า ๓.๕๐

๒) คะแนนเฉลี่ยรวมทั้ง ๓ ด้าน ไม่ต่ำกว่า ๔.๐๐

๓.๒ คณะกรรมการอำนวยการพิจารณาตัดสินผลการคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบ ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้: Active Learning ถือเป็นที่สุด และประกาศผลการคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบระดับเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน ๑ โรงเรียนเสนอสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในลำดับต่อไป

- คณะกรรมการระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ๑ คณะ ได้แก่
คณะกรรมการกลั่นกรองและตัดสินผลการคัดเลือก ทำหน้าที่กลั่นกรองผลการประเมินและคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบ ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ : Active Learning

แผนภาพที่ ๗ ขั้นตอนการคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบ ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

รางวัลที่ได้รับ

๑. เกียรติบัตร สพฐ. โรงเรียนต้นแบบระดับเขตพื้นที่การศึกษา เขตละ ๑ โรงเรียน
๒. โล่รางวัล สพฐ. โรงเรียนต้นแบบระดับ สพฐ. จำนวน ๒๐ โรงเรียน
๓. โรงเรียนที่ผ่านการคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบโครงการ/กิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ : Active Learning นำเสนอผลงานที่เป็นเลิศ พร้อมกับถอดประสบการณ์ที่ประสบผลสำเร็จ

บรรณานุกรม

- ศูนย์พัฒนาการนิเทศและเร่งรัดคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (๒๕๕๙). **แนวทางการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนา ๔H.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (๒๕๕๗). **แนวปฏิบัติการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑.** พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- _____. (๒๕๕๙). **คู่มือบริหารจัดการเวลาเรียน ตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”** พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สมาคมครูภาษาไทยแห่งประเทศไทย. (๒๕๖๐). **พระบรมราโชบายด้านการศึกษา ของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๑๐.** จาก <http://www.attth.org/>พระบรมราโชบายการศึกษา. สืบค้นเมื่อ ๑ เมษายน ๒๕๖๒.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (๒๕๖๑). **แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- Krathwohl, D. R. (2002). “A Revision of Bloom’s Taxonomy : An Overview.” Theory into Practice. 41 NO. 4. 212-218. (online) Available : http://www.unco.edu/cetl/sir/Stating_outcome/documents/Krathwohl.pdf.

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

๑. นางสุกัญญา งามบรรจง	เชี่ยวชาญพิเศษด้านพัฒนาหนังสือและสื่ออื่น ๆ
๒. นางสาวนิจสุดา อภินันท์ทาภรณ์	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

ผู้รับผิดชอบ

๑. นางพรพรรณ โชติพิทักษ์วัน	รองผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๒. นางสาวนันทพร โชติจิตติเศรษฐ์	นักวิชาการศึกษาคำนาถการ สวก.

คณะทำงานจัดทำแนวทางการคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบ ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ : Active Learning ระหว่างวันที่ ๓๑ มีนาคม – ๒ เมษายน ๒๕๖๒ ณ โรงแรมกานต์มณี พาเลซ กรุงเทพมหานคร

๑. รองศาสตราจารย์พรชัย หนูแก้ว	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กรณียุพล วิวรรณมงคล	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศุภลักษณ์ สัตย์เพริศพราย	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์แสงเดือน เจริญนิม	คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วิทยาเขตกำแพงแสน
๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์รุจิราพร รามศิริ	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
๖. นางสาวพนิดา จารย์อุปการะ	ครู โรงเรียนโพธิ์ไทรพิทยาคาร สพม. ๒๙
๗. นางสาวทัศนีย์ ทองไชย	รองผู้อำนวยการโรงเรียนแก้งคร้อวิทยา สพม. ๓๐
๘. นายนรา ตรีธัญญา	ครู โรงเรียนวัดราษฎร์รังสรรค์ สพ.สมุทรสาคร
๙. นางสาวพิชญ์ญาณ์ พานะกิจ	ศึกษานิเทศก์ สพป. เลย เขต ๓
๑๐. นางเพชร ชัยมูล	ศึกษานิเทศก์ สพม.เขต ๓๐
๑๑. นายบุญฤทธิ์ ปิยะศรี	ครู โรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล สพม. เขต ๒๓
๑๒. นางตติญา กาญจนะกะกันโท	ครู โรงเรียนเจริญศิลป์ศึกษา “โพธิ์คำอนุสรณ์”
สพม. เขต ๒๓
๑๓. นายวรวิทย์ ไชยวงศ์คต	ครู โรงเรียนศรีกระนวนวิทยาคม สพม. เขต ๒๕
๑๔. นางสาววิตรี ทัดพิณิจ	ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนการสอน สนค.
๑๕. นางสาวสมพร สามทองกล้า	ผู้อำนวยการกลุ่มติดตามฯ ภาคกลาง
และกรุงเทพมหานคร สดผ.
๑๖. นางสดใส นิยมจันทร์	นักวิชาการศึกษาคำนาถการพิเศษ สดผ.
๑๗. นางสาวอังคณา เหว้าวิทย์	นักวิชาการศึกษาคำนาถการพิเศษ สดผ.
๑๘. นายชัชวาลย์ ไชยบุญญาอนุภาพ	นักวิชาการศึกษาคำนาถการพิเศษ สดผ.
๑๙. นางปณิชา นัยเพียร	ศึกษานิเทศก์ ช่วยปฏิบัติราชการ
๒๐. นางบัวบาง บุญอยู่	หน่วยศึกษานิเทศก์ สพฐ.

๒๑ นางรวิภัทร เหล่าคุ้ม	ศึกษานิเทศก์ ช่วยปฏิบัติราชการ หน่วยศึกษานิเทศก์ สพฐ.
๒๒ นางณัฐมน คุณิรัตน์	ศึกษานิเทศก์ ช่วยปฏิบัติราชการ หน่วยศึกษานิเทศก์ สพฐ.
๒๓ นางหทัยา เข้มเพ็ชร	ศึกษานิเทศก์ สพม. เขต ๕
๒๔ นางสาวธัญรดี พากเพียร	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สพม. เขต ๔๑
๒๕ นางสาวกริชฐา เจริญเลิศ	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สดผ.
๒๖ นางสาวไพรวรรณ ตระกูลชัยชนะ	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สนค.
๒๗ นายภูริวัจน์ วงศ์เลย	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สนค.
๒๘ นางสาวนาราทิพย์ ทองโสภาก	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สดผ.
๒๙ นางสาวฉัตรชนก จันท์แย้ม	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สดผ.
๒๙ นางพรพรรณ โชติพิภุขวัน	รองผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่มพิเศษการกีฬา สวก.
๓๐ นายณัฐพล ตันเจริญทรัพย์	ผู้อำนวยการกลุ่มพิเศษการกีฬา สวก.
๓๑ นายประชา อ่อนรักษา	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สวก.
๓๒ นางสาวนันทพร โชติจิตติเศรษฐ	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สวก.
๓๓ นางสาวอัญชลี มิ่งแก้ว	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
๓๔ นางสาวมนัสนันท์ นันทิพัฒน์สกุล	เจ้าพนักงานพัสดุปฏิบัติงาน
๓๕ นางศรินทร ตั้งหลักชัย	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
๓๖ นายอภิชัย หาญกล้า	พนักงานจ้างเหมาบริการ

คณะทำงานบรรณาธิการกิจเอกสารแนวทางการคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบ ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ : Active Learning ระหว่างวันที่ ๔ – ๗ มิถุนายน ๒๕๖๒ ณ โรงแรมเบลลา บี อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

๑ รองศาสตราจารย์พรชัย หนูแก้ว	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
๒ ผู้ช่วยศาสตราจารย์กรณียุพล วิวรรณมงคล	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
๓ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศุภลักษณ์ สัตย์เพริศพราย	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
๔ นายวิฑูรย์ ชั่งโต	ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผล การจัดการศึกษา สพป. สมุทรปราการ เขต ๒ ศึกษานิเทศก์ สพม.เขต ๓๐
๕ นายบุญฤทธิ์ ปิยะศรี	รองผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๖ นางพรพรรณ โชติพิภุขวัน	ผู้อำนวยการกลุ่มพิเศษการกีฬา สวก.
๗ นายณัฐพล ตันเจริญทรัพย์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สดผ.
๘ นางสาวอังคณา เหว่ววิทย์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สวก.
๙ นางสาวนันทพร โชติจิตติเศรษฐ	